

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy órára 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy órára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 367

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szombat, márczius 17.

Mai számunk több közleményet:

Vezéresikk: Haldokló parlament.
A képviselőház ülése.
A transzváli háború.
A románok is zárandokolnak.
Márczius tizenötödike a vidéken.
Botrányok a Reichsrathban.
Madagaszkárból — Szegedre.
A milliós aranytolvajt elfogták.
Megjövendölt világháború
Tárcza: Vilma. Irta: Lengyel Laura.
Regény-Csarnok: Egy orvos életéből. Irta: Hevessi Jenő.

Haldokló parlament.

Arad, márczius 16.

Az osztrák Reichsrathnak mindössze egy-két ülése van még hátra, s aztán elnapolják. Hazaküldik a sok vihart látott, szerencsétlen parlamentet, hátha hoz magával egy kis új erőt, mikor összehívják megint. Mert ezzel a parlamenttel tisztességes munkát végezni már nem lehetett.

Az osztrák parlamenti helyzet szemügyrevétele alapján majdnem annyi valószínűséggel konstatalhatjuk a kibontakozást, mint a végleges megrekedést.

Eppen olyan szilárd, mint óvatos kezű kormány után sóvárog egyre jobban az osztrák közvélemény. Kormány után, amely vezetőserepet játszik, a közélet viharait megfékezi, irányt szab a parlamenti tevékenységnek. Egyre jobban előtérbe lép a meggyőződés, hogy csak ilyen kormány

mentheti meg Ausztriát a politikai csőd-től és a gazdasági romlástól. Azok, akik még nem föltétlen rabjai a pártszenvédélynek, szinte görcsösen ragaszkodnak a reménységhez, hogy Körber a várva-várt Herkules; hogy ő fogja helyreállítani a nemzetiségek között a békét, ő fogja az erőket a gazdasági téren egyesítve, megkezdeni az anyagi virágzás újabb korszakát.

A birodalmi tanács pártviszonyai szomorúan indokolják ezt a sóvárgást az erős kormány után. A cseh klub határozata, hogy az ujonezjutalékról szóló előterjesztést, valamint a gazdasági javaslatokat nem fogja megobstruálni, a helyzet javulásának örvendetes jeléül tekinthető ugyan, hanem azért senki sem tudja megmondani, hogy a jobboldali többség hanyadán van. Létezik-e még, avagy föl-oszlott-e már részeire? A lengyel-klub készen állott a szakításra, amíg a csehek obstruálni akartak és ez a készségük megmutatta, milyen gyöngye szál tartja össze a jobboldali klubokat. A német pártok körében is folytonosan recseg-roppog az összetartás. Szóval szilárd, biztos alapul szolgáló pártalakulás ma éppen olyan kevéssé létezik a birodalmi tanácsban, mint bármikor máskor. Innen tehát nem indulhat ki a javulás, mert hiányzik a kijegecedés központja.

A hónap vége felé megnyílnak a tartományi gyűlések és május 5-ig fognak ülésezni. A nemzetiségi ellentétek itten

esetleg még hevesebben csapnak egymásra, mint a birodalmi tanácsban. Bizony a tartományi gyűlések kilátásai sem rózsásak és értjük az aggodalmat, amelylyel Bécsben az ülésezésük elé tekintenek.

A teljes összegabalyodástól egyedül úgy menekül Ausztria, ha erős kormánya van, amely imponálni tud ugy a birodalmi tanácsban, mint a tartományi gyűlésekben a nekivadult szenvédélyeknek programjával, politikájával és tekintélyével.

Badeni Kázmér gróf azzal jött Lembergbe, hogy ő a vaskezü miniszterelnök, aki rendet csinál. Keze azonban cserépből volt és hamarosan összetört, örököül rend helyett vigasztalan zürzavart hagyva utódjára. Körber nem dicsekszik vaskezével, hanem okos alapra helyezkedve, igyekszik rendet csinálni. Első törekvése a nemzetiségi viszály megszüntetése véglegesen, vagy legalább ideiglenesen, amely irányban az ugynevezett békeltető értekezleteken biztató eredményt ér el. Mihelyest pedig sikerült valamiképpen helyreállítani a békét, rögtön az osztrák népek egész figyelmét a gyümölcsöző gazdasági tevékenységre akarja terelni. Kész programja van erre nézve, amely mind nagyobb mértékben meghódítja az osztrák közvéleményt. Nem kellene tehát egyébo, minthogy keze ne legyen cserépből, mint a Badenié, hanem aczélből, hogy össze ne törjön a reája hulló csapások alatt. Akkor remélhetjük, hogy ő fogja

TÁRCZA.

Vilma.

Irta: Lengyel Laura.

Fodorné asszony még ma sem tudja megérteni a dolgokat. Ha már csakugyan szegény leányt vett el Somossy ur, miért választotta éppen azt a rátartós, büszke Vilmát, miért nem az ő jó, engedelmes, szelid leányát, Irént?

Fodorné asszony a József-utcában bérelt ki egy csinos, kétszobás udvari lakást. Az egyik szobát fölékesítette mindazokkal a drágaságokkal, melyek az oly szívesen emlegetett hajdani jó módot képviselték a szegényes háztartásban. A főszerepet e becsületes tanúk közt a ripsz-garnitúra vitte, mely hajdan kék lehetett, most már azonban zöldesre kopott; a szoba egyik sarkában íróasztal állt, a fal mellett pedig ágy, szőrös terítővel leborítva és a plafond közepéről büszkén ereszkedett alá egy srófnélküli függőlámpa. Világításra használni e lámpát a fentebb jelzett fogyatékoságánál fogva nem lehetett ugyan, de a szoba előkelőségét nagy mértékben növelte. A falon volt még egy haldokló Petőfi is, amint vérebe mártva ujját írja utolsó versét (agyon kellett volna ütni azt a gazembert, ki az imádott poétát így profanizálta), továbbá egy zöldruhás vadász, ki erősen fujja kürtjét, míg lába előtt egy leterített vadkan fekszik. — Azt hiszem, a nyájas olvasó már ki is találta, hogy e ripsz-garnitúrás

fölékesített szoba ki van adva albérletbe egy urnak, ki Fodornénak kemény 40 forintot fizet e csinos lakosztály és izletes házikosztal fejében.

Somossy ur ügyvédi irodában dolgozott és már utolsó vizsgára készült. A fényes jövő, mely egy leendő ügyvédre várakozik, teljesen elkápráztatta Fodorné szemét és mentül közelebb jutott Somossy Béla vizsgájának határidjéhez, annál jobban-jobban belátta hajdani terveinek vakmerőségét.

Fodorné valaha régen — Somossy doktorra avatása előtt — vejenek szemelte ki a fiatal embert. Irén csinos, ügyes leány volt. Fodorné anyai oktatásával meglehetősen fölfegyverezte a hódító hadjáratra, ámde Somossyban ezek a kiszámított ravaszkodások, ártatlan kaczerkodások semmiféle érdeklődést nem keltettek. Fodorék szomorúan, megtörve vonultak vissza. Később belenyugodtak a változhatatlanságba; a harmadik szigorlatnál már belátták, hogy tervük képtelen örültség, bűnös nagyravágyás volt: Somossy ur nemsokára fővárosi ügyvéd lesz, ki elé tálczán viszik a 40—50 ezer forintos hozományokat.

A barátságot, mely a család és a szobaur között egyre erősödött, immár anyagi téren értékesíthették. Ne tessék ezt rossz néven venni. Fodorné föltétlenül tisztességes, becsületes asszony volt, mindössze is arról lehet szó, hogy az ügyvédjelölt szorgalmas, takarékos fiatal ember lévén, szívesen segítette ki Fodornét pár forintnyi kölcsönrel, ha annak elsején az

adóságok Scylla és Charibdis között kellett áteveznie.

Természetesnek fogják találni, hogy e szíves szolgálatok bizonyos mértékű lekötözöttséget róttak a családra. Somossy ugyan sohasem követelt tőlök semmit; az asszony meg a leány maguktól, önkéntelenül hajoltak meg a tőke hatalma alatt. Ne méltóztassanak mosolyogni, minden, minden relativ a világon; a fiatal ember az ő 100 frt havi fizetésével itt bátran képviselhetné a tőkét. S a nélkül, hogy kívánta, vagy óhajtott volna, körülvették őt tisztelettel, alázatossággal, engedelmességgel. Negyven forintjáért nemcsak lakást, és izléses házikosztalt kapott, hanem Irén kisasszony kötelességének tartotta őt mulattatni, néha újságot olvasott föl a fiatal urnak, máskor pletykákat mesélt az udvarból, de mindig csak olyankor, ha a tőkének kedve volt hozzá, hogy meghallgassa. Mert az megtörtént, hogy a tőke összehuzott szemöldökkel, borult arczsal ment haza — nyilván a princípális szidta meg ilyenkor — a két nő ilyenkor rémülten bujt össze:

— Rossz kedve van, nem fog izleni neki a vacsora sem . . .

Somossy Béla értelmes fiatal ember volt és ha gondolkozni kezd a dolgokon, maga szörnyed el legjobban a különös állapoton, hogy ő szót sem érdemlő csekély szíveségekkel rabszolgaságban tart két nőt, kik — ha mosolyogni van kedve — mulattatják; ha morcos, félve térnek ki utjából.

meghozni Ausztriának a konszolidálás korszakát, amelyet a magyar közvélemény örömmel üdvözölne minél előbb.

Csak hogy ezt a jelenlegi parlament már nem éri meg.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 16.

Kevés hallgatóságnak panaszkodott gróf *Benyovszky* Sándor a kis gazdák bajairól. Az öreg gróf egy csomó kéréssel járult *Darányi* miniszter elé.

Bernáth Béla, mint rendesen a szőlészettel foglalkozott hosszabban és behatóan. *Pader* Rezső a néppárti pap következett ezután és összehordván tücsköt-bogarat, körülbelül huszszor jelentette ki, hogy nem antiszemita. Azt be is igazolta, hogy az ő jelszava nem „üsd a zsidót!” — hanem „vetemedjünk tettelegességre izraelita polgártársaink ellen!”

Báró *Solymossy* Lajos mondott ezután hosszabb beszédet, a mit figyelemmel hallgattak. Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter és *Cseh* Ervin horvát miniszter.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A földmívelésügyi költségvetés.

Benyovszky Sándor gróf: Az önálló vámterületet követeli, majd áttér a kisgazdák helyzetére, akiről azt mondja, hogy nagyszabású telepítés segíthetne rajtuk. A mi népünk nagyon el van adósodva, sem hogy birtokvételbe belemehessen, ezért is szükséges a telepítés. Azután a nagybirtokok helyzetével foglalkozik. A legnagyobb bajnak azt tartja, hogy a termékek ára 20—30%-kal csökkent és hogy a már csökkent összegnek 50—60%-át teszik ki a termelési költségek.

Azt ajánlja, hogy bérlőtársaságokat alapítsanak, amelyek vagyoni viszonyaik szerint osztanak fel a bérlet földet. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Bernáth Béla: Ha a miniszter tervei megvalósulnak, azok az ország nagy előnyére fognak válni. Csupán a szőlészetről akar hosszabban beszélni. Nem tagadható, hogy e téren

nagy haladás észlelhető. Azt azonban nagy bajnak tartja, hogy az egyes gazdák nem tudják a szőlőfajokat a megfelelő földben elültetni. A szőlőtőkét ujabban egy popremus nevű gombafaj lepi el, mely a tőkét tönkre teszi. Arra kéri a minisztert, hogy bővítse ki a szőlővizsgálati kísérleti állomást. A Hegyaljára tíz ilyen állomás kell. A jégvihariűző telepekről azt mondja, hogy már nemcsak a dalmát partokon, de nálunk is részben beváltak.

Konstatálták, hogy a lövöldözés által a vilámlás és menydörgés, de a jég is elmarad és ha jég esik is, az úgy megpuhul, hogy a szőlőknek nem árthat. Arra kéri a minisztert, hogy segítse azokat a szegényebb szőlőmivelőket, a kik a segélyre rászorulnak. A szőlősgazdáknak nagyon sérelmes, hogy törkölyszeszt nem főzhetnek. Helyesli, hogy az agrárbank is folyósít szőlőkölcsönöket.

A bor értékesítéséről megjegyzi, hogy a termelő nem tudja kellőleg értékesíteni a borát. Szövetkezeteket kell alakítani, hogy a termelő előleget kaphasson, nehogy kénytelen legyen a borát elpocsékolni. Ezt az állam támogatása nélkül nem teheti. Sérelmesnek tartja, hogy Ausztriában még most is szabad mübort készíteni. Az olasz borok beözönlése is baj, a vámtételt fel kell emelni. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés jobbról.)

Pader Rezső A hágai békekonferencia helyett — mert az örök béke amugy is utopia — jobb lett volna, ha internacionális gabonátözsde tanácskozásokat tartanak a gabonátözsdek megrendszabályozása céljából. Nem törődik azzal, hogy antiszemitanak tartják-e vagy sem, de a rutén akciókat csak akkor fogja eredményesnek tartani, ha a bevándorló és bevándorlott zsidók ellen a legerélyesebb rendőri és igazságszolgáltatási intézkedéseket teszik. Határozati javaslatot nyújt be a felvidéki akció statisztikai adatainak beszerzése iránt. (Helyeslés a néppárton.)

A hitbizományok.

Solymossy Lajos báró: Azt tartja, hogy a szociálizmus nem a földre éhez, mert föld van elég. A szociálizmust csupán lelketlen izgatók szitják s ezek eltüntetésével meg lehet szüntetni a szociálizmust. A hitbizományok megszüntetését nem tartaná liberálisnak, azokat fenn kell tartani, sőt s aporítani kell! Hosszabban beszél a nagy latifundiumokról, a melyek nagy nemzeti célokot szolgálnak. A 94 évi telepítési törvény megváltoztatását szükségesnek tartja, mert az teljesen megfelel az igényeknek, azért ellene is volna annak, ha új telepítési törvényt terjesztenének be. A költségvetést különben elfogadja.

Majray Péter a magyar gazdák sanyarú helyzetét ecseteli; ezeknek hathatós támogatását kéri a minisztertől. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök jelenti, hogy a miniszterelnök indítványt nyújtott be az iránt, hogy hétfőtől, márczius 19-től kezdve a budgettárgyalások egész folyamára a Ház ülésének idejét terjessze ki délutáni három óráig.

Az előterjesztést általános helyesléssel fogadták. Határozni az indítvány tárgyában csak holnap fog a Ház. Holnap felel *Hegedűs* Sándor *Tóth* Jánosnak a petroleumkartell ügyében hozzántéztett interpellációjára.

TAVIRATOK.

Forradalom.

London, márczius 16. (Saját tud. táv.)

A Timesnak jelentik Buenos-Ayresből tegnapi kelettel: Entre-Rio tartományban forradalmi mozgalom ütött ki. A fölkelők három nagyobb várost szálltak meg.

Zavargások Kinában.

Washington, márczius 16. (Saj. táv. táv.)

Ama támadások következtében, a melyeket az ugynevezett boxerek titkos társasága a santungi amerikai misszio ellen intézett, egy amerikai hadihajó elindulni készül Manilából, hogy egy kikötőbe menjen, a mely a zavargások színhelyének legkövetlenebb közelében van. A hadihajó kiküldése egyáltalában nem függ össze az özvegy császárnénak a reformpárttal szemben való magatartásával. Ezt a külügyminiszterium Kina belső ügyének tekinti. Ilyen értelemben fognak valószínűleg a sanghaji American Association táviratára is válaszolni.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 16.

A burok folytatják a halált megvető dicsőséges küzdelmet, — de veszteségeik napról napra nagyobbak. Egyelőre első sorban Oranje állam az, amely már szinte egészen elveszett. És ez az állam kétszeresen megérdemli a ro-

Csak akkor kezdett gondolkodni a dolgon, mikor *Fodorék* vendéget kaptak, amolyan állandó vendéget vidékről. *Pásztor* Vilma távoli rokonuk, feltűnően szép termetű, csinos arcú leány volt, az édes anyját most vesztette el, nem volt hol maradnia, ide költözött egyetlen rokonaihoz, egyben remélvén, hogy a fővárosban nyelv- és zenetudományát is értékesíti, ha tanítványai akadnak.

Hát bizony egyelőre kevés akadt. Annyi sok nyelveket, zongorát értő leány futkos tanítványok után, hogy siralom nézni. Annyit mégis csak keresett, hogy ellátásáért megfizethetett *Fodornénak*. Máskülönb keveset volt otthon, óráról-órára sietett. Így történt, hogy *Somossy* csak a harmadik héten szólíthatta meg a leányt az ő rendes leereszkedő modorában. Ilyen hangon beszélt ő *Fodornéval* és *Irénnel* is:

— Nos, kedves kisasszony, hát mi ujság?

A leány arca vérbe borult, fölvetette fejét és hideg megvetéssel válaszolt:

— A „kedves” jelzőt elengedem, ugyszintén a további érdeklődést is.

A fiatal ember bámulva nézett a leány kipirult arcába. Fogalma sem volt róla, hogy voltaképpen miért is haragszik reá, hiszen éppen ezen a hangon szokott ő a *Fodor-hölgyek*kel is társalogni, ha éppen kedve volt a beszélgetéshez.

Még magához sem tért ámultságából, a leány sarkonfordult és otthagya. *Somossy* ur megcsóválta a fejét, boszankodott is erősen, csak azt nem tudta biztosan, hogy magára haragszik-e, vagy a leányra, aztán dühösen becsapta az ajtót és visszavonult a szobájába.

— Megsértetted *Somossy* urat! — szörnyűködött *Fodorné*.

— Nem, csak rendreutasítottam! — felelt komolyan a leány.

Az asszony sopánkodni akart, de *Vilma* hirtelen fölemelte szép barna fejét:

— Néni, vagy megtürnek házukban olyanoknak, amilyen vagyok, vagy még ma összeszedem holmimat és megyek idegenek közé. De ne várják tőlem, hogy annak az elkapott urnak ostoba nevetlenségét türjem.

Fodorné alapjában véve jószívű asszony volt s nem birt a leálynak többet szólni, *Vilma* még hozzátette:

— Egyébként igérem, hogy nem lesz miattam bajuk. Kerülni fogom a szobaurat, hiszen én nem akarom szivességüket kellemetlenkedéssel viszonzni.

A szobaur három nap vívódott magával, a negyedik nap aztán megszólította a leányt:

— Kisasszony, hallgasson meg egy perczig.

— Nincs mit beszélnem önnek, uram.

— De nekem van önnek, kisasszony! Es kegyednek kötelessége engem meghallgatni!

A leány arca piros lett egész haja tövéig és megremegett a hangja, mikor kérdezte:

— Kötelességem? Nekem?

— Igen, kötelessége! — ismételte a fiatal ember erős, szilárd hangon — Ha valaki megbánja, jóvá akarja tenni hibáját, bűn előle elzárni az utat. Nincs miért haragudnia most, mindössze is csak azt akarom mondani, hogy a multkor nevetlen és ostoba voltam, most belátom és bocsánatot kérek érte.

A leány hideg, sötét tekintettel nézett végig a fiatal emberen?

— Ez az egész, uram?

— Ez, kisasszony.

— Ugy hát végeztünk. Jó napot!

A férfinak fejébe szökött a vér, utját állta a leálynak és dühös haraggal mondta:

— Nem végeztünk. Előbb tudnom kell, hogy megelégszik-e bocsánatkérésimmal, vagy más elégtételt akar?

A leány hangja most már inkább kétségbeesett volt, mint haragos.

— Mit akar ön, *Somossy* ur? Gratuláljon magának, szorítsa meg saját kezét és ha majd egyedül marad, elismerheti, hogy ön mindenképpen kiváló férfiú. Ha akarja, én irásban is adok róla bizonyítványt, mert megérdemli. Bocsánatot kéni egy szegény leánytól, ki maga futkos kenyeré után! Hallatlan! Hiszen a kenyérkereső asszony nem számíthat jogra, melyek a henylő uri nőket megilletik, nem számíthat tiszteletre, kiméltre, becsületre, udvariasságra sem...

A férfi sápadt lett, önkéntelenül hátrált egy lépést és úgy hebegte:

— De kisasszony...

— Hagyja csak! Maga kényszerített beszélni, most már hallgasson végig. Maguk megtagadják a kenyérkereső asszonyoktól azokat a kiváltságokat, melyeket készséggel megadnak a hölgyeknek, kik egész nap a diványon heverészve az urukat vagy a cselédeiket boszantják. Nem kérdem, mi jögon teszik. Az erősek soha nincs szükségük jogczimra, a nők már maguk is beletörődtek a dologba, miért akarja hát bocsánatkérésével e jól berendezett társa-

konszenzet és sajnálatot, mert úgy ment bele a háboruba, kényszerítő szükség nélkül, egyedül a harcra sodort testvérnép iránt való szeretetből. Oranje békében élt Angliával, mikor Transzvál már hadakozott, s ha az önző okosság szavára hallgat, megmarad semlegesnek az egész háboru folyamán. Angliát nagy hállára kötelezte volna evvel és így még valóságos hasznot is szerezhette volna a háborun. A fokföldi angol kormány számított is erre a hasznos megoldásra Oranje részéről. Anglia tévedett, de Oranjenek ez életébe kerülhet. Harcba ment személyes ok nélkül, egyedül a szabadság szeretetétől vezetve, mert látta, hogy a transzváli rokon vér szabadságát az angol hatalom elnyeléssel fenyegeti. S tragikum az erején túl nagyra vállalkozott államnak az, hogy más szabadságáért szállván sikra, a magáét is elveszti.

A harcot a végső lehelletig folytatják a burok Dél-Afrika mezőin. Talán még fordul a kocka s jóra fordul minden, de úgy lehet teljes bukás lesz a részük. Ami akkor is tragikus nagyság van a bukásukban — felemelőbb minden zsarnoki győzelemnél.

Mai távirataink a következők:

London, márczius 16.

A hadügyminiszterium a következő tegnapi keletű táviratot kapta *Roberts* lordtól Bloemfonteinből: *Gatacre* tábornok ma reggel átkelt az Oranje folyón és megszállta Bethuilét. *Polecarew* tábornok ma reggel 2000 főnyi testőrcsapattal és egy kis csapat gyalogsággal vasuton elindult Bloemfonteinből, hogy *Gatacre* és *Clement* tábornokok hadai között összeköttetést hozzon létre. *Polecarew* délután elhagyta Bathany állomást a nélkül, hogy ellentállásra bukkant volna.

London, márczius 16.

Az alsóház élénk vita után 229 szavazattal 120 ellenében elvetette *Reid*-nek a Ház elnapolására vonatkozó indítványát.

Reid erélyesen tiltakozik *Balfour* válaszában a hangja ellen.

White Ridley azt mondja, hogy a helyi hatóságoknak kötelességük a rendzavarásokat megakadályozni. A közvélemény olyan izgatott, hogy kü-

dalmat megzavarni? Oh én nem voltam mindig ilyen okos, az első sértések után sirva fakadtam és álmatlan éjszakákon keresztül keserű lélekkel gondolkodtam azon, hogy miért van joga minden urfinak tiszteletlen hangon beszélni velem, azért, mert a hugát francziául, vagy zongorázní tanítom? Ostoba voltam és nem letem meg a dolgok magyarozatát. Nem különösen, mikor láttam a nagyságos urfiakat tisztelettel hajlongani a társaságbeli hölgyek előtt, kik pedig oly szemérmetlenül oly provokálólag kaczerkoddak velük, kikre mégsem mertek egy tiszteletlen pillantást sem vetni, mert a kaczerleányok háta mögött ott áll az apa, a bátya, a család. Míg a szegény tanítónő . . . ejh ostobaság . . . ne beszéljünk többet erről a gyalázatoságról, megfojt az undor. Most ön oda állhat a tükör elé és bámulhatja magát, mert igaz, hogy nevetlenkedett egy leánnyal, ki önnek arra okot nem adott, de jóvá tette, nemesen, nagylelkűleg tette jóvá, bocsánatot kért tőle, mintha igazi uri kisasszony volna, a kit megbántott. Engedje meg, hogy könyekig meghatva köszönetet mondjak nemeslelkűségéért.

A leány arca ijesztően fehér lett, mig beszélt. A férfi csak nézte ezt a sápadt arcot, mintha lelkét is rajta felejtette volna, aztán meghajtotta magát mélyen, alázatosan, akárcsak mintha fejedelemszony előtt állna:

— Kisasszony, kegyednek mindenben igaza van. Én lelkiismeretlen gazember voltam. Mentésem csak egy volna: hogy nem tudtam eddig róla. Am én nem akarok élni ezzel a hitvány mentséggel. Most csak annyit mondok, hogy verjen meg engem az Isten, ha elfelejtem

lönben egészen ártatlan gyűlések is rendzavarást okozhatnak. Azoknak az embereknek, a kik gyűléseket hívnak össze a béke érdekében s akik Anglia ellenségeiért emelik fel szavukat, a rend főtartásá- val is kellene kissé törődniök.

Balfour tagadja, hogy olyasmit mondott volna, a mia szólásszabadság elvével ellenkezik. A kormány minden lehető el fog követni, hogy a szólásszabadságot minden formájában megvédje.

Brodrick parlamenti államtitkár bejelenti, hogy Drezda utcáin angol állampolgárokat inzultáltak, hogy a brit lobogót, a mely éjjel kitűzve maradt az angol-amerikai klub házán, letépték és hogy az ottani angol templomot kétszer is megtámadták. Anglia drezdai képviselője lépéseket tett a szász külügyminiszternél, a ki sajnálkozott az előfordult események és azt a kielégítő kijelentést tette, hogy a rendőrség minden lehető intézkedést megtett arra, hogy ilyen sajnálatos események ne ismétlődjenek és hogy az angol alattvalókat megvédje. Azt az embert, akit azzal gyanúsítanak, hogy a brit lobogót letépte, letartóztatták.

Az alsóház azután 172 szavazattal 23 ellenében elfogadta harmadik olvasásban a hadi kölcsönről szóló törvényjavaslatot.

London, márczius 16.

Daily Mail-nak jelentik Pretóriából 13-iki belettel: *Reitz* államtitkár proklamációt bocsátott ki, a melyben megczáfolja *Salisbury* állításait. A proklamáció azt mondja, hogy a köztársaság annak idején felszólította a brit kormányt, hogy csapatait vonja vissza, mert a csapatok otlétét hadüzenetnek tekintik. Ebben még nem lehetett hadüzenetet látni a burok részéről. Ugy a fegyverkezések, mint az ultimátum óvintézkedések voltak, a melyek *Jameson* betöréséből folytak és abból, hogy meg akarják fosztani függetlenségüktől, *Most azonban Salisbury távirata minden kétséget eloszlatott.* A burghereknek közdeniök kellett nemzeti függetlenségükért és bizniök abban, hogy isten megvédi jogaikat.

London, márczius 16.

A *Daily Chronicle*nek jelentik Bloemfonteinből, hogy *Steyn* elnök onnan titokban, rejtett utakon menekült, mert főbe lötték volna az oranjei burok. Hétfőn viharos értekezlet volt, a melyen avval vádolták *Steynt*, hogy eladta, elárulta Oranje szabadállamot *Krügernek*.

valaha ezt a pillanatot és azt, a mit e pillanatban tanultam.

Mégegyszer meghajolni és távozni készült. A leány önkéntelen mozdulattal nyújtotta kezét, Somossy mélységes hódolattal vitte ajkához a keskeny kezét és halkan mondta:

— Nem kérem bocsánatát, mert ki fogom érdemelni.

Ettől a perctől fogva érezték mind a ketten, hogy egymáshoz tartoznak, de — csodálatos — sohasem beszéltek szerelemről. Csak azon a napon említették meg először a dolgot, mikor Somossy letette az ügyvédi vizsgát. És a mi legkülönösebb volt, úgy beszéltek a dolgról, mintha egy sokszor letárgyalt, megvitatott dolgot fejeznének be, a fiatal ember a világ legtermészetesebb hangján kérdezte:

— A jövő hónapban meg lehet az esküvő, ugy-e Vilma?

— Ha el tudja intézni addig a formáságokat.

— Bizza reám. Minden kész lesz. És azután kérdezte meg a férfi először, sáppadt arccal, viharosan dobogó szívvél:

— Szeret édes, mondja, szeret?

A leány ráemelte tiszta, édes tekintetű kék szemét.

— Minek kérdez ilyeneket? Jól tudja, hogy nem bírnék szerelme nélkül élni.

. . . Fodorné még ma is csodálkozik, hogy miért nem az ő alázatos, csendes, szófogadó leányát vette el Somossy ur? Mikor ez a Vilma mindig olyan büszke, rátartó és követelő volt vele szemben . . .

London, márczius 16.

Bloemfontein kormányzója kihirdette ma a városban, hogy mindenki tartozik fegyvereit beszoigáltatni. A ki ez ellen szegül, annak minden vagyonát elko- bozzák.

A románok is zarándokolnak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 16.

Kedvező híreket hozott a táviró Rómából, ahol a magyar liturgiát kérő görög katolikus magyar zarándokokat, élükön *Firczak Gyula* püspökkel, a pápa jó fogadtatásban részesítette. S most arról érkezik hír, hogy a derék szándékkal szemben hazaáruló ellentüntetés készül a románság körében.

A magyar görög-katolikus mozgalom legelszántabb ellensége a balázsfalvi érseki udvar. Évtizedek óta innen görditették a legtöbb akadályt ama hazafias mozgalom elé, mely magyar görög-katolikus egyházat, püspökséget és liturgiát követel. Innen indult ki az a mozgalom, mely azt a hitet igyekezett kelteni a Vatikánban, hogy a magyar liturgia célja politikai, mert ez által akarják a többi nem magyar görög-katolikusokat megmagyarosítani.

Eleinte titokban folyt a dolog s csak beavatottabbak tudták *Lucaciú*, a laczfalusi pap gyakori római utazásainak célját. Ma már e mozgalom vezetését egész nyíltan vették kezükbe a balázsfalvi érsekség vezetői. Most midőn a római zarándoklat által a magyar görög-katolikusok ügye válságos pontjára jutott, minden eszközt megragadnak, hogy a magyar liturgia létrejvetelét megakadályozzák.

A balázsfalvi érsekség hivatalos lapja, az „Unirea“, legujabb számában felhívást intéz a román görög-katolikusokhoz egy szeptemberben tartandó római mostre-zarándoklatban való részvételre. A balázsfalvi érsekség jelentékeny anyagi áldozatot is kész hozni a zarándoklás sikere érdekében. A zarándoklatot maga a balázsfalvi érsek, *Mihályi Viktor* fogja vezetni a többi három görög-katolikus román püspök kíséretében. A zarándoklat, mint az érseki udvarban beszélük, fényes ellentüntetés lesz a magyar liturgiai mozgalom ellen. A pápa hajlandóságát már most sikerült megnyerni; a román görög-katolikusoknak, miként 1893-ban, most is külön misét szolgáltat s külön kihallgatáson fogadja őket, nem mint a magyar görög-katolikusokat, kiket a többi idegen zarándokkal együtt fogadott, anélkül, hogy meghallgatta volna a vezetők kérelmét.

Hogy mily sokat várnak a balázsfalvi érsekség emberei a vatikántól, igazolja az Unirea legutóbbi száma is, mely bizonyosra veszi, hogy a szentszék most sem fogja meghallgatni a magyarság kérelmét, s nem fogja kiszolgáltatni a katolicizmus leghivebb prozelitáit, a románokat a magyarságnak.

Márczius tizenötödike a vidéken.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 16.

A szabadság napját a vidéken is lelkesen megünnepelelték. Tegnapi több vidéki ünneplésről irtunk. Ehez most tudósítónk értesítése alapján pótlólag a következőket közölhetjük:

Györök községe szépen ünnepelelte meg márczius tizenötödikét. — Dél előtt 9 órakor *Pálya* Mátvás esperes-plébános misét czeleb- rált, mely után a római katolikus iskolában gyermek-ünnepelely volt. Délben a kaszi- nóban 65 terítékű bankettet tartottak. Fel- köszöntőt mondották *Pálya* Mátvás, *Hunyady* László és *Geller* Kálmán. A bankettet egy sikerült ünnepelely előzte meg. A műkedvelő da-

lárda *Rezik* Albert vezénylete alatt hazafias dalokat énekelt, *Hunyady* László evang.-református lelkész emlékbeszédet tartott, *Gellér* Kálmán pedig hazafias költeményt szavalt el.

Pankotán a polgári körben és a Nádor-szállóban ünnepelték meg a szabadság napját. Délelőtt ünnepélyes misét mondtak. A templom elé az önkéntes tűzoltó-kar zenével vonult fel.

Új-Szent-Annán a templomból kijövet az elemi iskolai tanulók előtt *Kovásch* Rajmond tanító méltatta a nap jelentőségét, a polgári iskolai növendékek előtt *Szabó* Béla igazgató mondott szép beszédet. Este a polgári és társaskörök együttes ünnepélyt tartottak a polgári iskola rajztermében, a hol *Kishalmi* Ferencz alkalmi felolvasást tartott. Utána fáklyás menet volt, melyen *Kishalmi* tartott gyűjtőbeszédet. Utána négy helyen is volt társas vacsora.

Buttyinban az állami iskolában rendeztek hazafias ünnepélyt dalokkal és szavalatokkal. Este fáklyásmenetet rendeztek, a piacztéren *Winkler* Bódog elszavalta a Talpra magyart, utána pedig *Gombos* Antal méltatta a nap jelentőségét, végül a dalárda énekelt. A Korona-szállóban 110 teritékű banket volt; itt *Dénes* Jakab dr. mondott gyűjtő beszédet. A társas estélyt táncvigalom rekesztette be.

Borosjenőben a közönség és a kaszinó lelkes ünnepséget rendeztek márczius 15. alkalmából. A kaszinó fényesen kivilágított termében száz teritékű banket volt, melyen a közönség egész intelligenciája résztvett. Az első tósztot *Rázel* István uradalmi jószágigazgató mondta. Lendületes, szép beszédben méltatta a mai napot, majd pedig a királyt éltette. A hazafias felköszöntő után még több tószt következett, majd pedig reggelig tartó, sikerült táncmulatság, melyen a következő hölgyek voltak jelen.

Asszonyok: Moser Lipótné, Arkosy Aurélné, Leinwatter Gyuláné, Kovács Ignáczné, Olasz Vilmosné, Bauer Emilné, Steiner Jánosné, Steiner Samuné, Korek Gusztávné, Kerényi Oszkárné, Márton Janosné, Runge Józsefné, Teleky Mártonné, Rondonelli Jenőné, Eber Károlyné, Szöllösi Józsefné (Dézna.)

Leányok: Dämpf Mariska, Rázel Irénke, Kovács Erzsike, Kirillovics Mariska (Miske), Moser Olga, Olasz Margit, Moser Angéla.

A szép ünnepély és mulatság buzgó rendezősége élén *Leinwatter* Gyula, *Tamó* Zsigmond, *Lőkös* Pál és *Nogál* Ignác állottak.

Pécskán is igen szépen ünnepelték a szabadság születésének emléknapját. Délelőtt 9 órakor *Szathmáry* Gejza plébános ünnepélyes nagymiséét mondott, melyen a községi előjáróság s a testületek vettek részt. Társasvacsora három helyen volt: a kaszinóban, hol 62-en voltak jelen, nagy számban hölgyek is. Itt *Issekutz* Marczell dr. orsz. képviselő mondott magas szárnyalatu ünnepi beszédet. — *Terény* Sándor *Issekutzra*, mint törvényhozóra emelte poharát, míg *Szomorú* István a nőket éltette. Az ipartestületben mintegy 90 teriték mellett somogyi *Somogyi* Kálmán mondott egy tartalomban, mint formában remek emlékbeszédet. Az *Iritz-féle* vendéglőben mintegy 75-en bankettek. Itt *Fehér* Manó dr. ügyvéd volt a diszszónok; beszédet mondott még *Friedmann* József dr., *Kurunczi* Sándor stb.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Eszter, melódrama. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Délután: Vén bakkancsos és fia a huszár, népszínmű. Este: Eszter, melódrama. (Páros bérletszünet.)

Eszter.

— Purim ünnepi képtelenség. —

Mindenható Jehova! ki megjutalmazod a jót és megbünteted a gonoszt, porba hullok előtted és hálátelt imát rebegek, hogy a gonosz Hamant felmagasztaltad. De büntető kezéd még munkára vár, és akkor lesz teljes a műved, ha *Zöldi* Márton, az Eszter szerzőjét Haman mellé függeszted fel, hamar, mielőtt a nap keleten égboltozatodon megjelen!

Ezzel a forró imával vezetem be a mai premiére méltatását és tudom, hogy az a szegény, mi rosszat sem sejtő közönség, melyet balsorsa ma a színházba vitt, velem együtt fohászodik a mindenség urához

Hogy az Isten akárhová tegye azt a müncheni szabót is, aki Eszter felruházni volt hivatalva. Ő az egyedüli oka a mai színházi bal-esetnek. A színházi iroda kommunikéje szerint attól függött ugyanis a darab előadása, hogy Eszter ruhája ideje korán megérkezik-e vagy sem. Bár az uton veszett volna el Eszter ruhája, mint ahogy elveszett Mignon partitúrája és talán ezen módon meg lettünk volna kímélve ettől a határozottan rossz, szerencsétlen darabtól.

A közönség hangosan felzudult és a mi talán még elő sem fordult, hangos megjegyzésekkel kísérte azt, a mi a színpadon történt és ebből a megjegyzésekből be sokat tanulhattott volna az, a ki a darabokat nálunk kiválasztja és színrehozatalukat elrendeli.

Hozzátok ide Zion templomából a hatalmas hamuvedert és szórjátok a hamut annak a fejére, ki *Zöldi* Márton sületlenségét annyira érdemesítette, hogy a valóban fényes kiállításért, ruházatért és díszletekért annyi pénzt költött. Mert ezért költsékes valóságos bűn, annál is inkább, mert a józslésű közönség semmiféle reklámmal nem fog Eszternek felülni és nincs mód arra, hogy e költsékezéssel arányban álljon a jövedelem.

A biblia szent és örökké élő tanúságait, a történelem ragyogó példáit még avatatlan kéz annyira nem profanizálta, mint *Zöldi* Márton, mikor Eszter fenséges históriáját ilyképen a színpadra vitte. Ha a büntető törvénynek vannak paragrafusai a vallás háborítói ellen, én megtoldanám még egy szakasszal, mely fegyházzal sújtaná, az olyan színürokat, minő *Zöldi* Márton és mellékbüntetés-kiszabnam reá, hogy egész életében más szindarabot ne nézhessen meg, mint Esztert.

Ime tisztelt színügyi bizottság! most kitűnik, hogy az utolsó határozatuk mily hiányos. A fővárosi Dallos-színházat, melyben Eszter napvilágot látott, talán szintén az indexre kellett volna tenni. Mert az bizonyos, hogy nagyon erkölcsös valami ez az Eszter, az is bizonyos, hogy pirulás nélkül el lehet vinni hozzá a leányokat, — no hát csak tessék, majd megválnak, hogy elég-e az erkölcsösség és hogy nem bosszulja-e meg magát, ha az erkölcsösséget ilykép viszik a színpadra.

A darabról tehát ne is essék több szó — a dalok benne ügyetlenül vannak összegyűjtve, a mű drámai szerkezete pedig még önképzőköri művek nivóját sem éri el. Igazán sajnálom a színház pénztárát, hogy oly fényesen kiöltöztette és kiállította ezt a semmiséget. — Sajnos, a szereplőkről meg sem lehet emlékezni, mert a szerző olyasmiket cselekedtet, mondat és énekellet velük, hogy a legnagyobb és legfenomenálisabb tehetség sem képes érvényesülni.

Carolus.

* **Lejo Lili vendégjátéka.** A színház jövőheti vendége iránt általános az érdeklődés a városban. Sokan vannak Aradon, a kik az élénk temperamentumu, szép hangu operaénekesnőre emlékeznek vissza benne, mikor pár év előtt Bécsben az „An der Wien“-nek volt tagja. Nagy vonzóereje volt akkor annak a népszerű színháznak, mégis ott hagyta, mikor a bécsiek híres kritikusa *Hanslick* tanár mint az opera jövő csillagáról irt róla és a továbbtanulásra serkentette.

Lejo Lili Horvátországban Belovár közelében született, azért mindig magyarnak vallotta magát, mert szülei magyarok voltak. Atyja katonatiszt volt és nyugdíjba ment a magyar határ közelében vett birtokot, melyről gyakran berándultak Pécsre. Kellemes kifejező hangja már gyermekkorában feltűnt. Sokat is énekellették az ismerősök, így kedvelte meg ezt a művészetet. 15 éves volt, mikor Stájerországban Magyarországon először lépett színpadra. Rövid idő múlva Salzburg, München színpadaira került, ahol hangjának üdeségével, énektudásával ép annyira feltűnt mint pajkos játékaival. Berlin volt a következő állomás a hírnév útján, a hol főleg mint „Postás Milka“ aratott zajos sikereket. Így került Bécsbe az osztrák birodalom első operett színpadára. Ambíciója harmadfélezi működés után akkor vitte el innen mikor Smetana híres operájában *Az eladott menyasszony* czimszerepében a közönség a sajtó ítéletéről arra a meggyőződésre jutott, hogy az

opera tényleg hálás tere lesz, mint ahogy azt *Hanslick* tanár megírta. A fiatal szép leány ezután oly kitartó szorgalommal, oly fáradhatatlan becsvágygyal feküdt neki művészeté tanulmányának, mely egyedül teszi érthetővé azokat a szenzáziós sikereket, melyeket Olaszországban és Spanyolországban különböző opera stagio nékkel aratott. *Mascagni* és *Leoncavallo* vezetése alatt énekelt. Az olasz iskolában a *belcanto* művészetét úgy elsajátította, hogy ma kevesen tudják. Milanóban, a hol szintén ő mutatta be elsőnek Smetana operáját *Az eladott menyasszonyt* huszonkét évvel ezelőtt az egy-másután és öltözője mindannyiszor virágos kert volt. *Faust* Margitja, *Rigolotto* Gildája, *Traviata* Sába királynője Sulamitja a *Wagner* operák nőalakjai azok a szerepek, melyekkel aztán Bécsben és Budapesten is a szokottnál jóval nagyobb sikereket aratott. Budapesten tavaly nem szerződöttési czélből vendégszerepelt, mert szerződése még mindig az olasz Stagiónéhez köti. Annál őszintébb volt az az osztatlan elismerés melyben a fővárosi sajtó akkor részesítette. Állandóan Bécsben lakik, szeret azonban magyar színpadon fellépni.

— Ha nem is beszélék már folyékonyan magyarul — irta egyik levelében *Leszkay* igazgatónak — azért érzem az otthon éltető levegőjét, a mint magyar színpadon vagyok és van abban valami ami a közvetlenség erejével hat rám és a közönségre is.

A vendégművész első fellépte *Faust* Margitjával lesz. A nap még nincs megállapítva. Attól függ, vasárnap este megérkezik-e már Lejo Lili vagy csak hétfőn. A színháznál holnapra várják értesítését.

* **Vasárnap délután.** Vén bakkancsos és fia a huszár kerül színre. Ebben a józü népszínműben a legjobb erők szerepelnek. A vén bakkancsos *Mezey*, a fia *Pintér*. Jó szerepük van *Rédei* Szidinek, *Harmath* Józának, *Hegyesi* Gyulának és *Bács* Károlynak.

* **A Kölcsey-egyesület zsurja.** Holnap szombaton délután fél 5 órakor tartja a *Kölcsey-Egyesület* a városháza dísztermében negyedik felolvasó estélyét a következő műsorral:

1. A főnyeremény. Irta és felolvasa *Rubencsu* Augustza urhölgy.
2. Dalegyveleg *Moszkowskytől*. Zongorán előadja *Kovács* Ilona urhölgy.
3. Szavalat, tartja *P. Szép* Olga.
4. *Tannhäuser*, Erzsébet ária *Wagnertől*, éneklí *Székely* Anna urhölgy, zongorán kíséri *Schreyer* Harry ur.

* **Koczalski Raul** zongoraművész e hó 25-én Aradon hangversenyt rendez. A hangverseny délután 5 órakor kezdődik a „Fehér Kereszt“ nagytermében. Jegyek előre válthatók *Klein* Mór könyvkereskedésében.

* **Mükedvelő előadást** rendez husvét hétfőjén a pankotai jótékony nőegylet. Két egyfelvonásos vígjáték kerül színre: *Katonásan* és *A miniszter előszobájában*. A szereplők között lesznek *Abonyi* Laura, *Iby* Margit, *Paulovits* Flóra és *Deszanka* kisasszonyok, továbbá *Keller* Adám, *Bulzán* Abris, *Jankó* Aurél, *Nagy* Károly, *Fülöp* Adolf, *Weisz* Soma és *Staubesand* Vulkan urak. Előadás után, melyet *Arányi* Ferencz rendez, táncz lesz.

* **Rostand új darabja.** Párisból távirják: *Rostand* Edmond *L'Aiglon* című darabjának tegnapi első előadásán jelen volt az irodalmi és politikai világ színe-java és az idegen kolóniáknak számos tagja. A darabnak nagy sikere volt. Különösen *Sarah Bernhardt* aratott nagy sikert a reichstadti herczeg szerepében. Az utolsó felvonás után zajosan hívták a szerzőt, a kit megjelenésekor lelkesen megtapsoltak. Különösebb incidens nem történt.

Botrányok a Reichsrathban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 16.

A Reichsrath mai ülése kiemelkedik ismét az osztrák parlamenti botrányok hétköznapiságából. Olyan hangok hallatszottak, a melyeknek még a Reichsrathban is meglepetést keltettek, s *Schönerer* és párija olyan gazdag gyűjteményét állította össze a gyalázkodó kifejezések-

nek, a milyenről a képekben bujálkodó keleti fantázia is alig tudott álmodni.

Fuchs elnöknek szolt a tüntetés. *Schönerer*nek egy interpellációját tegnap nem olvasta fel, — ezért vonták ma felelősségre.

Az elnök a *Schönerer* csoportból hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy az interpellációt azért nem olvasta fel, mert az elkobzott újságcikkekben van összeállítva és mert forma tekintetében is szabályellenes volt, a menyiben két aláírója utóbb visszavonta aláírását.

*Schönerer*ék már az elnök választ is sürü közbeszólással fogadták, utána pedig képtelen jeleneteket idéztek elő. Nincs az az invektiva és gyalázás, a mit feléje ne szórtak volna.

Iro képviselő: Ön államügyész, nem elnök.

Kittel: Ez már mégis hallatlan czudarság! Gazemberség! . . .

Schönerer: Az elnök konfiskálja a képviselő nyilatkozatait.

Iro: Menjen az államügyészek iskolájába, ott tartson előadást.

Schönerer: Ön pressziót gyakorolt arra a két képviselőre, a kik aláírásukat visszavonták.

Elnök: *Schönerer* uré a szó, tessék beszélni.

Schönerer: Tiltakozom az elnök eljárása ellen, mely *tisztességes emberhez egyáltalán nem illik*. Méltóságomon alull dolognak tartom, hogy ezzel az emberrel — az elnökre mutat — vitatkozzam. Ennélfogva azt kérdezem a két al-*elnöktől*, azonosítják-e magukat ennek az embernek kvalifikálhatatlan, kimondhatatlanul hitvány, szemtelen eljárásával, s vajjon nem hiszik-e, hogy emberi méltóságuk az parancsolja, hogy *al-*nöki állásukról azonnal mondjanak le**. Tisztességes ember nem dolgozhatik együtt ezen kreaturával, evvel a közönséges gonosztevővel és gazemberrel, a kinek a börtönben van a helye. A klerikálisok embere ő és arcul üti mindenütt a jogot és igazságot.

Elnök: Nem reagálok *Schönerer* sértő kifejezéseire. A mi az interpellációt illeti, megmaradok döntésemnél. Kijelentem végül, hogy oly fajta ember, mint *Schönerer* nem sérthet meg engem. (Zajos taps és helyeslés.)

Iro és *Wolff* képviselők éles szavakkal tiltakoznak az elnök eljárása ellen. Beszédünk közben folytonosan ismétlődik a vihar. Különösen *Schönerer* hangja hallatszik ki.

Iro az elnökhöz: Ön nem parlamenti elnök. Ön közönséges rendőr, a kit innen ki kellene rugni.

Schönerer: Az ostobaság netovábbja . . . Rendőröket küldenek a nyakunkra és hozzá még ilyen ökröt.

Iro: Miért nem hozzák az államügyészt ide, hadd elnököljön ő.

Kittel: Mintha gyermekkertben volnánk, úgy bánnak Önökkel.

Elnök: Áttérünk a napirendre. Felkérem a képviselő urakat, hogy nyugodtan hallgassák meg a szónokokat.

A *Schönerer*-csoport ennek dacára is olyan éktelen lármát csinált, hogy a szónoknak egy szavát sem lehetett hallani.

Schönerer, *Iro* és *Kittel* mindegyre ily gyöngédségeket ordítottak:

— Nyomorult gazember! A hitványság prototipusa! Akasztófára való bitang!

Schönerer a baloldalhoz fordulva így beszélt: Önök szabadelvű pártnak mondják magukat; miért türik ennek az embernek az alávalóságát és szemtelenségét. Ez a szabadelvű impertinencia. Eljenek, háromszor éljenek a szabadelvű urak. Az az ember — az elnökre

mutat — azt tesz, ami neki tetszik, minden meg van neki engedve.

Iro: A *Gregorig* emberei, a ki az én becsületemet el akarta ráolni. Gazemberek, komédiások, rablólovagok, zsvány bitangok . . .

Schönerer: No hát ez borzasztó egy banda.

Iro: Ilyen jezsuitát a világ nem látott.

Schönerer a keresztény szociálistákhoz: Maguk minden miniszterium után szaladtak, ha miniszterelnök lennék, én utánam is szaladnának.

Lueger (*Prohaszkához*); Hadd ugassanak, ne törődjetelek velem.

Mikor nagy nehezen végre csend lett, a Spanyolországgal kötött egyezményt tárgyalták. Az esti ülésben a delegátusokat választották meg.

Madagaszkárból — Szegedre.

— Ültetvényesből honvédbaka. —

Szeged, márczius 16.

Érdekes póttartalékos vonult be ma a szegedi 5. honvédkiegészítő parancsnoksághoz. — Egy Magyarországból elszármazott *madagaszkári ültetvényes*, akinek nagy birtokai vannak az exotikus szigetországban, új hazájából ma bevonult Szegedre csak azért, hogy kéthónapi fegyverviselési kötelezettségének a honvédek-nél eleget tegyen.

Az érdekes bevonulásnak, aminő nem valami sürün adja elő magát, a következő részleteit közöljük:

Még 1893-ban történt, hogy *Szoó* Róbert hadköteles magyar alattvalót katonaaállítás alkalmával a szegedi ötös honvédek póttartalékába besorozták. Az akkor még csak 22 éves fiatalember a következő évben elhagyta Magyarországot, és az Indiai Óceánból kiemelkedő Madagaszkár szigeten települt le.

A francia főnhatóság alatt álló szigetországban *Szoó* nagy földterületeket vásárolt s ott telepítvényesül rendezkedett be. Közben azonban sohasem mulasztotta el a konzulátusoknál a katonakönyvét láttamoztatni, úgy, hogy nem vált katonaszökevénynyé.

A múlt év végén ezrede végre fegyverszolgálatra való behívót küldött a madagaszkári ültetvényesnek, aki ugyanakkor hosszabb európai utra indult *Leconte de Lisle* hazájából. Az idej póttartalékos szemlén már a párisi osztrák-magyar konzulátus előtt jelentkezett s ekkor behívásának elhalasztását is kérte.

A szegedi honvédkiegészítő parancsnokság a madagaszkári ültetvényesnek ezt a kérését elutasította, mire *Szoó* február hó 15-én újból halasztást kérelmezett, betegséget adván okul. A parancsnokság hajlithatalan maradt, s azt válaszolta, hogy csak tessék Szegedre jönni, majd ott megvizsgálják s akkor a szükséghez képest vagy kórházba utalják, vagy fölmentik a szolgálat alól.

A madagaszkári ültetvényes annyira a lelke vette ezt a katonai parancsot, hogy csakugyan hazajött s ma — a kitűzött napon — pontosan jelentkezett is a parancsnokság előtt.

A katonáék — dacára annak, hogy a félfüle le van harapva — a madagaszkári ültetvényest két hónapi fegyverszolgálatra utasították.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A *Kossuth Lajos* betegsegélyző és temetkezési egyesület márczius hó 18-án, d. u. 3 órákor saját helyiségében rendes választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség.

A milliós aranytolvajt elfogták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 16.

Zajac Istvánt, az Amerikából eltűnt nagy aranytolvajt ma elfogták s a lipótszentmiklósi járásbírószág fogházába kísérték, ott piheni most nagy utja fáradalmait.

Igazi detektív zseniálitással végezték munkájukat a meglopott amerikai aranymosó megbízottjai. Sok pénzt elköltöttek, de a siker számítászerű pontossággal elkövetkezett. Két héttel előbb Magyarországon voltak, mint *Zajac*, a ki Amerikában *Haász* István név alatt szerepelt. A két angol detektív egyike amerikai, a másik londoni volt, hozzájuk csatlakozott egy budapesti magyar detektív. *Zajac* kerülő uton érkezett. Londonban bujkált napokon át, majd Szent-Pétervárra ment és onnan jött hazafelé.

Itthon ez alatt a csapdát nagy ravaszsággal állították fel. *Kassán*, *Poprád-Felkán*, *Zsolnán*, *Ruttkán* és még több helyen kihirdették, hogy kétezer korona jutalmat kap, a ki *Zajac*ot elfogja, vagy nyomába vezet. Együttal a kassa-oderbergi vasuti vonalat is állandó ellenőrzés alá vették. A vonatokon állandóan utaztak a detektívek, úgy, hogy lehetetlen volt *Zajac*nak észrevétel nélkül átutaznia.

A vasuton fogták el *Zajac*ot, Orlón sikerült meghuzódnia, úgy, hogy meg nem látták, de *Iglón* már nyomában volt a detektív és *Igló* és *Poprád-Felka* közt letartóztatta.

Poprád-Felkán átadták a nagy tolvajt a csendőrségnek. A csendőrőrs parancsnoka azonnal kihallgatta *Zajac*ot, jegyzőkönyvet vett fel vallomásáról, azután beszállította a lipótszentmiklósi büntető járásbírószághoz. Ennek a fogházában kapott ideiglenes szállást addig, amíg a büntető eljárás megindul.

Zajac állítólag beismerte a lopást és azt is, hogy Amerikából egy büntársával szökött meg, de az utközben elmaradt tőle és *Gömörbe* utazott.

Most, hogy a lopásról részletesebb hírek kerülnek forgalomba, kiderült, hogy nem egy, de közel két millió dollár értékű arannyal károsították meg *Zajac* és társai az amerikai aranyolvastót. Ennek az óriási arany mennyiségnek egy részét megtalálták a kereskedőknél, akiknek eladogatták. Napjában 300 dollár értéket is ellopott a tolvajbanda, így tudtak olyan rémületesen nagy összegig emelkedni.

A károsult vállalat kérni fogja *Zajac* kiadatását, aminek azonban a magyar bíróság nem fog helyt adni, miután *Zajac* magyar állampolgár, hanem itthon fogja megbüntetni bűneiért.

HIREK.

Meghívó.

Az aradmegyei szabadelvűpárt végrehajtó bizottsága f. hó 19-én hétfőn déli 12 órákor a Millennium-söröcsarnok külön termében ülést tart, melyre a bizottság tagjait van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Arad, 1900. márczius 16-án.

Köpf János dr., *Vásárhelyi László*,
jegyző. elnök.

— A radnai választáshoz. A *mária-radnai* szabadelvűpárt, mint tegnap megirtuk, képviselőjelöltül egyhangulag *Vancsó Gyula dr.*-t kiáltotta ki, a ki a jelöltséget el is fogadta. *Vancsó* már megkezdte körutját a kerületben. Mindenütt lelkes, rokonszenves fogadtatással találkozik, a mi kétségen kívül biztosítja részére a *mária-radnai* mandátumot. A mint jelöltetésnek híre ment, általános lett személye iránt

az érdeklődés, annál inkább, mert az egész kerületben jól ismerik, az ő egyéniségét. Vancsó budapesti irodájában állandóan aradiakat, aradmegeieket foglalkoztat: több idevaló előkelő ügyvéd gondol reá hálával és szeretettel abból az időből, mikor Vancsó keze alatt fogott bele a prakszisba. Az irodájában dolgoztak többek között *Verzár István*, megyei árvaszéki ülnök, *Marschall Lajos dr.* kamarai titkár, *Kell Lipót dr.* ügyvéd, *Monti Alajos*, a néhai borosjenői főszolgabíró és mások, kiknek Vancsó nem főnöke volt, hanem valósággal barátja, tanácsadója. Ismerik őt Aradmegye és Aradváros közelében is. Mint *Nádasdy Ferencz* gróf soborsini, ménesi, forray-nagyiratosi és buzsáki uradalmának harmincz év óta igazgatója, a társadalommal folyton érintkezésben van. Egyenes lelkű, szókimondó, vasszorgalmu ember, nem a frázisok, de a tettek embere, azonkívül a szabadelvűségnek lelkes, meghitt harczosa, a ki valósággal hivatva van arra, hogy a parlamentben helyet foglaljon. A radnai kerület mindenesetre sokat fog nyerni vele, ha a megüresedett mandátumot az ő kezeibe teszi. Vancsó ma délután fél 4 órakor a *soborsini* nagyvendéglőben tartott programbeszédet mellyel oly hatást ért el, hogy megválasztása immár csaknem bizonyos. A soborsiniak fényes ovációban részesítették a zajos tetszéssel fogadott program beszéd után a népszerű jelöltet. Vancsót a kerület beutazása alkalmával mindenütt ovációkban részesítették. Petrisen *Csimponériu*, Kapruczán *Szucs Nikoláj*, Tótváradon *Turku* gör. kel. román lelkész, Govosdián *Lacsán* gör. kel. román lelkész és *Iltyón Veszlón* lelkész és *Spitz Manó* által vezetett küldött-ségek fogadták.

— **Az új belügyi államtitkár.** *Jakabffy* belügyi államtitkár a kereskedelmi miniszteriumban veszi át *Schmidt* államtitkár helyét, s most nagyban folynak a kombinációk az ő utódjának személyére nézve. Tudósítónk távirata szerint politikai körökben most azt beszélnek, hogy az új belügyi államtitkár egy ismert nevű volt nemzetipárti képviselő — *Gullner Gyula*? — lesz, a ki az adminisztráció terén ismert nevet szerzett.

— **Dessewffy püspök Mária-Radnán.** *Dessewffy* Sándor csanádi megyés püspök ma, pénteken délután néhány napra Mária-Radnára utazott. A megyés püspök Sándor napját a radnai zárdában csendben fogja eltölteni, a honnan csak a jövő héten tér haza, Temesvárra.

— **Dóczy Lajos bárósága.** Mint a *Magyar Távirati Iroda* jelenti, a hivatalos lap holnapi számában fogja közölni, hogy a király *Dóczy* Lajos külügyminiszteriumi osztályfőnöknek a magyar bárói rangot adományozta.

— **Oroszország mozgósít.** Háborus világ járja. A hatalmak mind békések, semlegesek, mintha puskaporos hordókon állanának, soha sem biztos, mikor üt ki egy piczi szikrából romboló tűz. Főleg a keleten, Ázsia felé sürölőnek a nagy érdekek, s mig nyíltan csak nézik a délafrikai háboru eseményeit a hatalmak, titkon perczről-perczre számítgatják, mikor lehetne azokat értékesíteni a maguk céljai javára. — Hire jár most, hogy Oroszország csendben, titokban fegyverkozik. Mint tudósítónk távirata jelenti, több hatalom Konstantinápolyi képviselője kapott a déloroszországi konzuloktól hirt nagy arányu katonai behívásokról és mozgósítási előkészületekről. Érthető feltűnést keltenek ezek a hírek, s sok gondot okoznak máris a diplomáciának.

— **Ugron Gábor és Morzsányi.** A képviselő ház mai ülésén a zsufozásig megtelt a folyosó. A vita iránt igen kevesen érdeklődtek, ma a

képviselők nagy részét sokkal jobban érdekelte az, hogy miként határoz majd az összeférhetlenségi bizottság az *Ugron Gábor* zabszállítása ügyében. Különösen két nagyobb csoport tárgyalta ezt a kérdést a jobboldali folyosón. Az egyikben gróf *Andrássy Tivadar* vitte a szót s itt nem kisebb kaliberű hallgatók voltak, mint *Tisza Káimán*, gróf *Csáky Albin*, *Hieronymi Károly*, *Rohonczy Gedeon*, a másik csoportban gróf *Tisza István* tartott érdekes előadást az összeférhetlenségről s itt gróf *Andrássy Gyula*, *Gajary Ödön*, *Dániel Gábor* és mások hallgatták élénk diskurzus közben. Arról folyt különösen a szó, hogy ha *Ugron Gábor* nem sértegette meg az inkompatibilitási törvényt, akkor *Morzsányi Károly* tulajdonképen teljesen ártatlanul szenvedett, mert hiszen, hogy nagy honoráriumot fogadott el egy közbenjárásáért, azt a legtöbb ügyvéd megteszi. Erkölcstelen üzemet el nem követett és *Morzsányit* e szerint *rehabilitálni kell!* Ez a kijelentés élénk visszhangra kelt.

— **Stefánia völegénye beteg.** *Lónyay* Elemér gróf, ki pár nap óta Velenczében van, mint egy távirat jelenti, *megbetegedett*. Felső-Olaszországban ugyanis rossz idő van, sok hazavázzal s a gróf influenzát kapott. *Stefánia* erre hozzá küldötte orvosát *Auchenthalert*, kinek tanácsára Görzbe utazott, hol ma este a Südbahn fogadóba szállt. Egyelőre a szobát őrizi. Triesztből az a jelentés érkezett, hogy az *esküvő állítólag elmarad*, nem tudni, *Lónyay* betegsége miatt, vagy más okból. Bizonyosat senki sem tud, mert a *Miramareba* vezető utat a csendőrség elzárta. Újabb távirat szerint *Lónyay* gróf állapota nem aggasztó. Néhány nap mulva meggyógyulva Görzbe utazik s ott szobában marad fölépüléséig. *Erzsike* főhercegnő mára tervezett utazását elhalasztották.

— **Áthelyezett főhadnagy.** A hadsereg rendeleti lapja közli, hogy a király *Mikoss* Alfréd csász. és kir. 33-ik gyalogezredbeli főhadnagyot, az aradi társaság egyik kedvelt, rokonszenves tagját, áthelyezte a csász. és kir. 38-ik gyalogezredhez.

— **Április 11-ike törvényes szünnap.** A kir. kuria polgári és büntető szakosztályai ma délelőtt 10 órakor *Szabó* Miklós elnöklése mellett teljes ülést tartott melyen *Major* Kálmán előadása mellett eldöntésre került a következő vitás kérdés:

Az 1868. LIV. t. cz. 255. §-a ama rendelkezésének alkalmazásánál, amely szerint akkor, ha a törvénykönyvi rendtartásban megszabott határidő végnapja az 1840. XV. t. cz. 201 §-ában törvényes szünnapul nyilvánított valamely napra esik, az a legközelebbi köznapig terjed, az 1898. V. t. czikkben nemzeti ünnepnek nyilvánított április 11-ike szintén törvényes szünnapnak tekintendő-e?

A kuria erre vonatkozólag a következő elvi határozatot hozta: Az 1898. V. t. cz.-ben nemzeti ünnepnek nyilvánított április 11-ike a bíróságra nézve törvényes szünnapul tekintendő.

— **Az összeférhetlenségi törvény revíziója.** Az inkompatibilitási törvény revíziójára kiküldött bizottság — mint tudósítónk táviratozza — ma *Fest* Lajos elnöklésével ülést tartott, a melyen *Szell* Kálmán miniszterelnök is jelen volt. *Olay* Lajos azt indítványozta, hogy az összeférhetlenségi ügyekben is a kuria ítélkezzék, mint a választási ügyekben. A miniszterelnök erre válaszolva kijelentette, hogy a javasolt újítást semmi esetre sem teszi magáévá és határozottan ellene van, mert nem tartaná czélszerű dolognak a legfelsőbb bíróságot a politika atmoszférába belevinni. A bizottság egésze is ezen a véleményen van.

— **Királyi kegyelem.** Szántó *Kovács* Jánost, az ismert vásárhelyi czuczilista agitátort annak

idején a bíróság a börtönbüntetésen felül még tíz évi hivatalvesztésre is ítélte. Most ezt a büntetést királyi kegyelem útján elengedték neki. Ugy látszik, a volt czuczilista vezér valami kis hivatal után akar nézni (egyszer volt rendőr) s ez okon folyamodott kegyelemért.

— **Nyilatkozat az aradi színész-sztrájkjéről.** A Budapesten megjelenő *Magyar Szinpad* ma esti száma — mint tudósítónk táviratozza — *Andorffy* Péternek helyreigazító nyilatkozatát közli az aradi színészek sztrájkja ügyében. A téves hír a *M-g*-ban és a *M. Sz.*-ban jelent meg; erre a társulat helyreigazító sürgönyt küldött, a *M. Sz.*-ban azonban ez is hiányosan jelent meg. *Andorffy* erre vonatkozólag kijelenti ma közölt nyilatkozatában, hogy a társulat tagjai nem vállaltak szolidaritást a sztrájkra nézve a bírósággal és az engedetlen kardalossal szemben.

— **Elhunyt polgármester.** *Taller* Pál, Pozsony város polgármestere, ki az utóbbi időben megfordult *Aradon* is, hogy a vízvezeték és a vágóhidat tanulmányozza, ma reggel 9 óra 45 perczkor elhunyt. *Taller* Pál márczius 3-dikán került ágyba tüdőgyulladás következtében. Allapotát kezdettől fogva reménytelennek tekintették. Az agónia tegnap bekövetkezett. *Taller* 54 éves volt 1898-ban választották meg polgármesterré az akkor nyugalomba vonult *Dröchsler* polgármester helyébe. Pozsony város tanácsa ma délután ülést tart, holnap pedig városi közgyűlés lesz, amely a város gyászára iránt intézkedni fog.

— **Az italmérések szaporítása.** *Aradvárosa*, mint megirtuk, folyamodott a pénzügyminiszterhez, hogy az italméresi engedélyeket a város részére szaporítsa meg negyvennel. Az engedélyek legutóbbi megszabása 1892-ben történt s azóta a város lakossága megszorodott. A miniszter ma irt le ebben az ügyben s az engedélyeket harminczczal szaporította meg. Így most 165 italméresi engedélye van a városnak.

— **A legfiatalabb porosz herceg.** *Felől* sürgönyzik, hogy tegnap keresztelték meg őt *Henrik* herceg legifjabb fiát. Az újszülött herceget *Vilmos* német császár tartotta a keresztvív fölé. A kis főherceg a *Henrik Viktor* Lajos Frigyes nevet kapta.

— **Batthyányi Lajos gróf miniszter.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A képviselőház folyosóján sokan gratuláltak ma *Batthyányi* Lajos grófnak, Győr város képviselőjének, a volt fiúmei kormányzónak, mint a *király személye körüli új miniszternek*. A gróf a gratulációkat elfogadta, s így kinevezése befejezett ténynek tekinthető.

— **A sorozás.** Ma Pankotán is befejezték a sorozást, hol a *ternovai* járás ujonczai álltak mérték alá. A járás 17 községéből 564 hadkötelest vizsgáltak meg, kik közül 211-et találtak katonai szolgálatra alkalmasnak.

— **Halálozás.** Részvétellel értesülünk, hogy *Zöldy* Jenő, az aradi első takarékpénztár városzerte nagyrebecsült főpénztárosa, hosszú szenvedés után ma reggel B.-Gyulán elhunyt. A megboldogult pár hó előtt ünnepelte a takarékpénztárnál eltöltött munkásságának huszonöt éves jubileumát s a ki akkor látta a fiatal élet-erős embert, nem gondolt volna rá, hogy ily rövidesen elköltözik az élők sorából. *Zöldy* Arad társadalmának minden köreiből egyaránt szerették intelligenciájáért, kedves modoráért. Nagy része volt neki az aradi önkéntes tüzoltókar fellendítésében is, melynek utóbb mint főparancsnok állott az élén. Betegsége meghülésből származott. Daczára, hogy már alig tudott a lábain állni, még is felment hivatalába és dolgozni akart, úgy, hogy az igazgatóságnak erőszakkal kellett hazavitetni a pedans, nagy-szorgalmu főpénztárost és arra kérni, hogy kímélje magát, feküdjön nyugodtan, mig meg nem gyógyul. Öcsese, a ki orvos, elvitte Gyulára, hogy személyesen gyógykezelje. Ott érte

ma a halál. Zöldy mélyen megtörtött özvegyet hagy maga után. Holttestét Aradra hozzák s a felső temető halottas házából holnap, szombat délután fél 5 órakor temetik el. Az elhunyt családja a következő jelentésben tudatja gyászát:

Özv. Zöldy Jenőné szül. Weszely Lujza a maga, valamint számos rokonai nevében is mélyen megtört szívvel tudatja, forrón szeretett férje, illetve rokon Zöldy Jenő az aradi első takarékpénztár főpénztárnokának stb. folyó évi márczius hó 15-én életének 45 s boldog házassága 14 évében történt elhunytát. A kiszenvedett hült tetemei folyó hó 16-án fognak B.-Gyulán beszenteltetni s onnan Csutak Károly első temetés rendező intézet által Aradra szállítva, a felső temető halottasházából, márczius 17-én délután 4 és fél órakor történendő ujlagos beszentelés után, a családi sirkertben a boldogokkal való feltámadás vigasztaló reményében nyugalomra tétetni. Arad, 1900. márczius hó 15-én. Áldás emlékére! Béke hamvadó poraira!

Az Aradi első takarékpénztár nagybuzgalmu főpénztárosának elhunytáról a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Az Aradi Első Takarékpénztár igazgatósága és tisztviselő kara mély megilletődéssel tudatja az intézet szeretett főpénztárnokának, Zöldy Jenőnek, folyó évi márczius hó 16-ik napján bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult hivatalos pályáját az Aradi Első Takarékpénztárnál 1874-ben kezdte meg és huszonhat évet meghaladó időszakon át tehetségét, ismereteit és munkássága java részét az intézetnek szentelte, annak czélját és rendeltetését mindenkor szem előtt tartva, maradandó érdemeket szerzett felvirágoztatása körül. Emléke feledhetetlen lesz közöttünk. Nyugodjanak békében hamvai! Aradon, 1900 márczius 16-án.

Az agg-honvédek egylete, melynek az elhunyt pénztárosa volt, az alábbi jelentésben tudatja gyászát:

Az aradi 1848/49-ik öreg honvédek egylete igaz szeretettel és fájdalommal tudatja Zöldy Jenő pénztárosának, jobblétre szenderültét. Béke hamvaira! Arad, 1900. márczius 16.

Özv. dr. Toronyi Károlyné szül. Ursits Anna, a saját, valamint az alólítottak és az összes rokonság nevében is mélyen megtört szívvel tudatja, hogy a forrón szeretett férj, illetve testvér, sógor, rokon és barát Toronyi Károly dr. magy. kir. honvéd ezredorvos, a magy. kir. budapesti I. honvéd huszárezredben, folyó hó 15-én életének 41 és boldog házasságának 5-ik évében, kinos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 16-án délután 3 órakor fognak IX. ker. Üllői-ut 91/a számú házban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és onnan Aradra szállítatni és folyó hó 17-én délután 4 órakor a felső temető hullaházából ismét beszenteltetni és a családi sirkertben örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő gyászmisze áldozat pedig folyó hó 19-én, délelőtt 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák templomában az egek urának bemutatni. Béke poraira! Budapest, 1900. márczius 15. Wally Józsefné szül. Toronyi Amália, Jurcsek Viktorné szül. Toronyi Anna nővérek Wally József, Jurcsek Viktor, Ursits Vilmos, Ursits Dezső, Ursits Lipót, Ursits Dezsőné szül. Mazzucchelli Neána sógorai és sógorón.

— A Hentzi-család kihalt. A negyvennyolcas idők szomorú alakjának, Hentzi generalisnak élt egy nyugalmazott alezredes öcscse, Hentzi Artur. Linzben lakott már évek óta, csendben, szinte észrevétlenül. Ma — mint egy távirat jelenti — meghalt. Utolsó tagja volt a Hentzi-családnak. Vele eltemetik végleg ezt a nevet, a mely a magyar szivekben fájdalmas emlékeket kelt ma is, félszázadot meghaladó idő után.

— Szász Károly gyásza. Szász Károly dunamelléki református püspököt súlyos csapás érte: neje, született Bibó Antónia tegnap este fél 10 órakor szívszélhűdésben hirtelen meg-

halt. Az elhunyt matróna, aki 63 éves volt, már évek óta betegeskedett. Mostanában azonban teljesen jól érezte magát és az elmúlt szép napokban déltájt rendszeren ott sétált a kálvintéren, lakásával szemben a papon. — Tegnap este családja körében volt és éppen vacsorához készültek, amikor egyszerre elszédült. Gyorsan orvosokért küldöttek, de a segítség késő volt. A matróna rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt, aki néhai Bibó Károly halasi földbirtokos és nádori tiszt leánya volt, jótékonyága és szeretetreméltó modora miatt a főváros előkelő társadalmában nagy népszerűségnek örvendett.

— Halál az erdőben. Muresán Simon és Rád Juon hódosi lakosok tegnap reggel együtt mentek ki az erdőbe fát vágni. Mikor egy nagyobb tönköt akartak elhasítani, Muresánnak a fejszéje megcsuszott s teljes erővel a Rád sarkába vágódott. A fejsze átvágta a bocskort s a lábat takaró kapczákat s levágott a sarokból is csonttal együtt egy 8—10 czmtrnyi darabot az üterekkel együtt. Miután orvos a községben nincsen, a nagyfoku vérzést nem voltak képesek elállítani, minek folytán Ráda Juon két óra mulva meghalt. A vizsgálatot ez ügyben megindították.

— A gimnáziumi ifjuság Unnepélye. Az aradi kir. főgimnázium „Petőfi Onképzőkör“-e vasárnap, márczius 18-án rendezi hazafias ünneplését, melyre a tanügybarátokat ezuton is meghívja az Onképzőkör vezetősége.

— Eljegyzés. Brassay János kakarói földbirtokos jegyet váltott Lovász Péter vasolyai földbirtokos szép leányával, Ilona kisasszonynyal.

— A nazarénus pap szerelme. Egy boldogtalan asszony kálváriája, megható regénye van megírva abban a hirben, amit tárkanyi tudósítónk küld nekünk. Néhány évvel ezelőtt tragikus módon, hirtelen elhunyt Balázs Bálint gyantai esküdt, akit két apró gyerekén kívül fiatal, szép hitvese gyászolt égő fájdalommal. Fiatal, szép hitvese: Ambrus Zsuzsanna, akinek még az özvegyi keszkenő is csodamód illett a fejére. Amde megfogadta még az ura koporsójánál, hogy a siron tul is megörzi szerelmét a gyermekeinek apja iránt. És menten, ahogy a halottra rákaparták a földet, elhagyta a hitét is, hogy a nazarénusok módjára szolgálja az istent. És özvegy Balázs Bálintné addig-addig járt az új hit papjához áhitatosságra, miglen Köteles István, a nazarénus lelkész szép szóval, meg ígéretekkel magához édesgette a bus özvegyet. A szép asszony azután tilos szerelemben élt a pappal nagysokáig, de végre is egy pásztoróra vesztét okozta Köteles Istvánnak. Gyülekezetre jöttek a hívők, akik szörnyiködvé látták, amint a pap szerelmes csókokkal bucsuzott az ördögös fehérszemélytől. Nagy lett a fölháborodás és a papot asszonyostul kiűzték a nazarénusok gyülekezetéből. Köteles István nem habozott soká: faképnél hagyta érdemes családját s ami ingó-bingó vagyona volt, elkótyavetyélté, azután pedig az 1898-ik esztendő tavaszán özvegy Balázs Bálintnéval kivándorolt Északamerikába. És tul a tengeren folytonfolyvást tartó nyomorúság volt az életük, inség, szenvedés. Jóformán a remény tartotta a lelket a messzire szakadt szerelmes párban, mig csak a kétségbeesés meg nem szállta a férfit, aki pár hónappal ennekelőtte hirtelen gondolt valamit s ott-hagyta az asszonyt. Irtóztató magányosságban vadidegen emberek között, nyomorban, betegen a gyantai menyecskét, aki végre is összetalálkozott néhány kivándorolt magyarral. A jólkü földiek segítették a boldogtalan özvegyet, s gyűjtöttek neki költséget, hogy hazautazhassék. És özvegy Balázs Bálintné vasárnap éjjel megkopogtatta Gyantán a sógora ablakát: szállást kért, befogadást. Az atyafiság azonban ráusztotta a kutyát a nazarénus pap elhagyott szeretőjére. A tudósítónk azt írja a levelében, hogy a szép özvegy, aki cselédsorba került, igen igen boldog mégis, hogy ujra látja a földet, melyben az ura szántott barázdát...

— A megzavart sorsjegyhuzás. A vigadó kistermében, hol az osztálysorsjáték huzásai folynak, ma délelőtt tűz keletkezett. A padozat alatt vonul el a gőzfűtő-cső, s valószínű, hogy

ennek fölhevítése következtében fogott tüzet a padló, a mely lánggal kezdett égni. A tüzet hamarosan eloltották, s a huzást egy mellékteremben folytatták.

— Angolok lóvásárlásai. Az angol megbizottak még egyre vásárolják a magyar lovakat. Pozsegából táviratozzák, hogy az ottani vásáron kétezerhatszáz darabot vettek ma meg a dél-afrikai háboruba küldés végett. A lovakért igen jó árakat fizettek a vevők.

— Hóvihar. Aussee-ban — mint onnan táviratozzák — már 48 óra óta szünet nélkül esik a hó. A szomszédos völgyekben már most magasabb a hóréteg, mint a milyena télen volt.

— A zombolyai adóhivatal panamája. A zombolyai adószikkasztás bűnyüében ma érdekes momentum történt. Özvegy Korek Ernőné ugyanis három ládát adott fel Káransebesre czimezve, ezt azonban a kikindai törvényszék vizsgálóbírója lefoglalta. A ládák tartalmát most vizsgálják át Szontayh Hugó vizsgáló bíró és Thury Mihály számtanácsos.

— 362 korona a szegényeknek. A polgármesternek, mint megirtuk, jubileuma alkalmából tizezer koronát adott a város polgársága. Ezen kívül, a jubileumi ajándék czéljára, még 362 korona 80 fillér gyűlt egybe. Ez összeget ma Varjassy József, é pénzezetek kezelő bizottság elnöke a polgármesternek adta át, hogy ossza ki a szegények között.

— Garázda katona. Nagy ribilliót csinált az elmúlt éjszaka egyik aradi kávéházban egy részeg katona-pék káplár. A katona be volt rugva s az illuminált állapotában beléköttött egy pinczérbe. A garázdálkodását annyira vitte, hogy bajonettjét kihuzva, a pinczért megszurta. Az előhívott őrjárat a péket a várba kísérte.

— Testvérgyilkos gyermek. New-yorki lapokban olvassuk, hogy egy Ledman nevű hivatalnok két és fél éves leánykája három hetes öcsikéjét féltékenységből megölte. Mióta az új családtag megérkezett, a kis Betsey egyre fokozódó keserűséggel érezte, hogy szülei többé nem beczézzetik. Ezenfelül kénytelen volt a szopósnak bölcsőjét és a gyermekkocsit átengedni és boszankodva látta, hogy a kis lármacsinálót, ha sirt, apa és mama csókkal halmozák el, mig őt megfenyegették, ha kiabálni mert, vagy pláne a szájára ütöttek. De ez nem volt elég. Azt követelték Betseytől, hogy moczani se merjen, mikor a csecsemő alszik, mig ez büntetlenül tehetette meg azt, hogy őt álmából éjjel dühös kiabálással fölzavargatta. Ennyi igazságtalanság dühbe hozta a kis Betseyt és egy napon, amikor anyja nem volt honn, fölkapott egy nagy faharmonikát és azzal a gondjaira bizott csecsemő fejét teljes erővel ütötte. Amikor az anya hazajött, kedvenczét halva találta.

— Nagy tüzek. Kopenhágából jelentik, hogy a Nörrebro külvárosban lévő „Titan“ gépgyárban tegnap délelőtt tűz ütött ki, mely a főépületet elhamvasztotta. A kár másfél millió koronát tesz ki. — Egy Pekingből jött sürgöny hírül adja, hogy az ottani Hongkong-Shanghai bank épülete elégett.

— Agglegény-adó Görögországban. Talán egy országban sincs annyi agglegény, mint Görögországban. Ennek az az oka, hogy a leányokat a férfi testvéreknek kell kiházasítani, s szüleiket is segélyezniök kell, ha azok megöregednek. Azután meg a férjes nőnek éppenséggel lehetetlen Görögországban keresethez jutnia. Mindez természetesen nagyon visszatartja az ifjakat a nősüléstől. Ezért a görög kormány elhatározta, hogy behozza az agglegények adóját.

— A tolvaj-tüntető. Budapesti tudósítónk jelenti: Sietve eresztette le néhány kereskedő üzletének vasredőjét, a mikor tegnap a Petőfiterről az ünneplő közönség elvonult. Az ünneplők közé az utcza csöcseléke is vegyült s jobbról-balra zajongva döngötte a kirakatok ablakait, a melyek némelyikét be is verte. Berszauer Arnold a kigyó-utcza 4 sz. a levő divatkereskedésének épen le akarta eresztetni a redőit, a mikor egy fiatalember lépett hozzá s megkérte, hogy az üzlet ablakában meg-

várja, míg a menet elvonul. A kereskedő igenlő válasza után melléje állt az ajtóba. Egyszerre csak az ismeretlen Berszauer mellényéhez kapott, s kiragadva annak arany óráját s lánczát, a mely 140 forintot ér, eliramodott. Hamarosan a tömegbe vegyülve eltűnt, s így üldözni sem lehetett. A tolvaj mintegy 30—32 éves, közép-termetű, sovány testalkatu, barna, orra baloldalan vörös folt van, bajusza ritka, barnás és nem gondozott. Az ellopott óra dupla fedelű anker remontoir, 12 centiméter hosszú, 2 centiméter széles arany és platinszemekből áll. A rendőrség kézrekerítésére megtette a szükséges intézkedéseket. A dologban az az érdekes, hogy az illető az egyetemi ifjak között mozgolódott s mint ilyen tüntette föl magát, bizonyosságul annak, hogy a hazafias ünnepek alkalmával rendszerint ezek a csendháborítók s tolvajok, a kik a zavarban szeretnek hálászni.

— **A márcziusi hó meséje.** Egészen más, mint a januári, vagy a deczemberi. Szépséget is ad. A márcziusi havat megéneklék költők, meseírók. Például Giambattista Basile, a híres olasz meseíró így ír a márcziusi hóról:

A szegény Liso egyedül csatagolt a nagyvilágban. Egy este egy korcsmába tért be, ahol tizenkét fiatalember ült a tűz körül. Egyik megkérdezte Lisót, hogy mit tart erről az időről.

— Mit tartanék róla — felelte Liso — én azt hiszem, hogy az évnek minden hónapja kitesz magáért és mi, akik sokszor magunk se tudjuk, hogy mit akarunk, erővel be akarunk avatkozni az ég titkaiba.

— Ugy beszélsz, mint Salamon — válaszolta az ifju — de azt csak nem tagadhatod, hogy ez a mi márcziusunk az ő fagyjaival, esőivel, havazásaival és ólmos esőivel és viharokkal, ködjeivel és orkányaival kiállhatatlanná teszi az életünket.

— Te csak káros oldaláról említed ezt a szegény hónapot — folytatta Liso a beszélgetést — de a hasznót, amelyet hoz, elfelejtet. Mert bizony hiába, a márczius ám a tavasz bevezető hónapja!

Az ifju igen megörült Liso szép szavainak, mert ő volt maga a márczius, aki tizenegy hónaptestvérével üldögélt a tűz körül. Hogy Lisót megjutalmazza, egy ládikát adott neki ajándékba.

— Vedd tőlem ezt a ládikát — szolt Lisohoz — s ha valamire szükséged lesz, csak kívánd bátran és meg fogod benne találni.

Mikor Liso gazdag és szívtelen bátyja meghallotta öcsce szerencsését, ő is elment abba a kocsmába. Őt is megkérdezte az az ifju, hogy mit tart a márcziusról.

— Vigye az ördög ezt az átkozott hónapot — rivalt rá a gonosz bátya nagymérgesen — ez a hónap a parasztok ellensége, a pásztorok réme. Megszomorítja a lelket és megbetegíti a testet. Csak azért van a világon, hogy ha valaki rosszat akar kívánni ellenségének, így szólhasson hozzá: „Vigyen el a márczius.” Közmondásos is a kártékonyasága, nem hiába mondják, hogy: „márcziusi hó árt a vetésnek.” Egyszóval olyan hónap ez a márczius, hogy valóággal áldás lenne az emberiségre, ha neve a tizenkét hónap listájából ki volna törölve.

Mit adhatott az ifju márczius a goromba embernek? . . . Márcziusi havat adott.

— **Kiraboló postakocsi.** Czernovitzból sürgönyzik: Tegnap éjjel *Valeputna* és *Jakobery* között a levélpóstát továbbító kocsit három egyén kirabolta. A postakocsist súlyosan megsebesítették és a 6152 koronát tartalmazó pénzeszsacskót pedig ellopták. A csendőrség erőlyesen nyomozza a rablókat, de mindeddig eredmény nélkül.

— **Osztálysorsjáték.** A mai húzáson száz-ezer koronát nyert 60772, harmincezer koronát a 99293, tízezer koronát 16084, ötezer koronát 22192 és 66440 számú sorsjegy.

— **Betörés Szemlakon.** Grósz Márkus szemlaci kereskedő boltjába betörték tegnap éjjel. A tetesek feltörték az ajtót és elvittek 30 korona készpénzt, meg egy pár doboz szivart. A csendőrségnek sikerült a teteseket kinyomozni. *Bulzán Stéva, Kaluser Petru, Vericsán Juon, Zsulán Gavrilla* és *Szegedi Gyorgye* szemlaci lakosok a betörők, kik az ellopott pénzt elmulatták.

— **Vigyázatlanságának áldozata.** *Varga Róza* tiszánagyrévi születésű 22 éves budapesti cseléd az este áldozata lett vigyázatlanságának az uj-utcza 4 sz. a. levő házban. A leány ruhával foglalatokodott, s e közben elaludt. Rövid időre rá a vasalóból kipattant egy szikra, a mely a leány ruháját lángalobbantotta. A szerencsétlen oly mélyen aludt, hogy csak akkor ébredt föl, a mikor testét a lángok mardosták. Segélykiáltására a házbeliiek előrohantak, letépték égő ruházatát, de ekkora a szegény annyira össze volt égve, hogy haldokolva került a Rókus kórházba.

— **Diszes ajándéktárgyak** beszerzésére igen jó forrás Aradon, *Porter Vilmos* koronás áruhaza a Központi Szálloda épületében. A koronás áruház, mely az ajándékvásárló közönség minden igényeit képes kielégíteni úgy a választék, mint a jutányos árak tekintetében ajánlható az érdeklődőknek.

— **A hős trombitás.** Hogy milyen különös formákat ölt néha Angliában a hazafiság, annak a példája a kis *Dunn* trombitás története. *Dunn* trombitás ma a nap hőse Angliában. Mikor a háborúból visszatérve, Portsmouthba megérkezett, bajtársai vállukon vitték be valóságos diadalmenetben a pályaudvartól a kaszárnyáig. Mindenünnen elárastották pénzadományokkal. Gyűjtést indítottak számára, egy előkelő hölgy, minden születése napján értékes ajándékot ígért neki; színelőadást terveznek javára, a melyen ő is meg fog jelenni. Es miért ez a nagy igyekezet? A fiatal *Dunn* volt az első katona, a ki *Colensonál* megsebesült. Vitézségét *Gordon kapitány*, akinek századánál szolgált, levéllileg tudatta A legény atyjához ezeket írta: „Azért írok, hogy tudassam, milyen büszkéek vagyunk valamennyien az ön fiának *Dunn* trombitásunk vitézségére. Erősen követeljük, hogy a Tugelán való átkelesnél az első között lehessen, bár sokan igyekeztek visszatartani.” *Dunnt*, a ki a csapatnál csak trombitás volt, *Netleyben Henrik* battenbergi herceg neje és *Keresztély herceg* neje meglátogatta. S mikor ez utóbbi megkérdezte, hogy mit tehetne érdekében a királynő, kurtán csak ennyit válaszolt: „Remélem, visszaküld az arcvonalba.” „Ermet és három szalagot kapok” — mondta egy újságírónak — „és nagyon büszke leszek erre.” A királynő megparancsolta, hogy *Dunn* trombitás *Dublinből* jöjjön *Osborneba*. A királynő látni akarja a hős fiút és sajátkezűleg akarja arczképét átvenni.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-ter 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Megjövendölt világháború.

— Angol-francia-orosz hadakozás, —

Arad, márczius 16.

A Párisban megjelenő „*Monde Illustré*” márczius 10-iki száma *Henri de Noussane* francia újságíró tollából egy erős fantáziával megírt, hosszabb cikket közöl, melyben nem kevesebbet, mint azt jelenti ki, hogy legközelebb angol-francia-orosz háború tör ki. Ez a nagy háború pedig 1900 július 3-án fog kezdődni és ugyanazon év szeptember 20-án ér véget. Röviden ez a cikk tartalma:

Három hónap mulva — így kezdi *Noussane* — a föld politikai térképe erősen meg fog változni és a béke legalább egy századra kihatólag biztosítva lesz. Az oroszok a Indus mellé kerülnek, *Menelik* Fashoda és a felső Nilust melléknél fog uralkodni, Egyiptom szabad, Transzvál megmentve. Irország republikánus lesz — és ez mind csak azért, mert három hónap mulva *Anglia* nem létezik többé. Orosz- és Franciaország közös hadereje meg-

adja majd neki a kegyelemadófést. A tengeri utak szabadok, az angol világhatalom szét-dulva lesz és a föld összes népei szabadon fognak fellélekzeni.

Az ilyen bátor és biztos hangú bevezetés után mindenki méltán lehet kíváncsi arra, vajjon hogy kezdődött ez a borzasztó háború? Nagyon egyszerűen. A világ-háború egy kedélyes kis afgán-felkeléssel kezdődött. Ennek Angliára nézve csak az a baja, hogy egyuttal mozgolódní kezdenek Indiában az oroszok. A transzváli angol csapatok erre gyorsan Indiába száguldanak, Oroszország hadat üzen Angliának. Franciaország pedig az oroszokhoz csatlakozik. Fashodában *Menelik* kitüzi zászlaját, Törökország és Egyiptom szintén Anglia ellen foglalnak állást. *Cromer* lordot meggyilkolják Kairóban. Az egyesült orosz-francia flotta Málta elé megy és beveszi ezt a várat. Erre ez angolok Toulont és Marseillet kezdik bombázni, de *Fournier* francia admiral megveri őket. Egy tragikus kimenetelű csatában, melyben *Roberts* lord hősi halált hal, az oroszok kiverik az angolokat Indiából. Az angolok végérvényesen agyon vannak ütve. A francziák *Jamont* marsall vezetése alatt diadalmasan vonulnak be Londonba.

Diplomatikus uton azután szabaddá teszik az irek országát. Az irek kikiáltják a köztársaságot. Az angoloktól pedig elveszik az összes gyarmatokat és szétosztják a nagyhatalmak között.

És még sok ilyen szép dolog fog történni az angolok kárára, de különösen a francziák meg az oroszok javára, a mi utóvégre természetes is, hiszen francia újságíró czirkalmazta ki ezt az angol-irtó háborút erős bur-barát érzelemmel és bölcs előrelátással.

Annyi azonban bizonyos, hogy a párisi világhiállításra jövő angoloknak nem lesz valami kellemes, mulattató olvasmány a „*Möndé Illustré*” 2241-ik száma.

TANÜGY.

(=) **Magánvizsgálatok.** Az uj-szt.-annai államilag segélyezett községi polgári fiúiskolában a magánvizsgálatok április 6-án és 7-én lesznek.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **A Perczel-Fenyő párbaj.** Tavaly januárban *Perczel Dezső* kardpárbajt vívott *Fenyő Sándorral*, a *Hungar Hirlap* szerkesztőjével. A párbaj *Perczel Dezső* harcoképtelenségével végződött. A törvényszék beleavatkozott a dologba és *Perczel Dezső* Házelnök mentelmi jogának felfüggesztését kérte a Háztól. Időközben *Perczel Dezső* pertörlésért folyamodott a királyhoz, s kérelmét ő felsége teljesítette. A képviselőház mentelmi bizottsága ennek következtében a *Perczel Dezső* mentelmi jogának felfüggesztésére vonatkozó törvényszéki átiratot, mint tárgytalant ad acta tette.

KÜLÖNFELEK.

□ **Az uj kalap.** *Regényíró felesége*: Nézd csak cziczuskám, *Bandikának* uj kalapra van szüksége. Ugyan adj össze még egy szerelmes párt, hogy a regényed egy fejezettel hosszabb legyen.

□ **Köztársasági elnöknek.** Csak nemrégiben halt meg *Mac Mahon* elnöknek az özvegye hetvenegy esztendőskorában. Nagyon nemes lelkületű hölgy volt, akiben a francia nő minden jó tulajdonsága egyesült. A jótékonyaság volt a legkedvesebb szórakozása. *Mac Mahon* csak egyszerű kapitány volt, amikor hozzáment feleségül és követte őt a *Krimbe*, *Olaszországba* és mindenüvé, ahová a kötelessége elszóllította. Mint elnökne egyszerű méltóság-

Gal viselte tisztét az Elyséeben. Elődje Thiesné kitünő háziasszony volt, egyszerű szerény polgárasszony, aki csöndes otthonában sokkal jobban érezte magát, mint a hivatalos ünnepek kábitó zajában. Mikor Mac Mahon a magánéletbe vonult vissza, a polgári és prózai Grévy házaspár foglalta el a helyét az Elyséeben. Grévynek leszármazásáról sokat tárgyaltak. Némelyek azt mondják, hogy egyszerű szakácsnő volt. De azért Grévynek teli kézzel adott a szegényeknek. Carnotné inkább előtérben volt, mint a többi elnöké. Mint előkelő és szellemes nagyvilági dáma disze volt az Elysée ünnepeinek. Teljes méltósággal fogadta a minisztereket, generálisokat, fejedelmeket és követeket. Carnot meggyilkoltatása (Caserio) villámcsapásként sujtotta. Casimir-Périeret az ifjusága és arisztokratikus bája a harmadik köztársaság egyik legelragadóbb elnökéjévé tette. Faure Félixné méltó élettársa volt a lelkes hazafinak. Legnagyobb öröme a jótékony cselekedeteiben tellett, amelyeket még férje halála után Lucie leányával egyetemben buzgón tovább folytatott. Loubetné nem sokra becsülte azt a hódolatot, amelyben része van és maga is jótékonyban jár elől erős példával.

Erdőpusztítás. Az erdőpusztítás statisztikai adataihoz egy külföldi ujság egy ujjal járul. Nemcsak hernyók és madarak, nemcsak az építő és asztalosipar emészti a fákat, hanem az ujságok is. Így a párisi Petit Journal Párisban százhuszezer fát fal csak fel, amelyből papírjának a pépje készül.

Háborus képek. Párisban a népnek háborus képek kellenek, tehát a nép kap háborus képeket. Hanem a párisi fotográfusok nem mennek el a harctérre, sem harctéri kollégáiktól nem szerzik be a kívánt képeket, hanem kimennek a város környékére, magukkal visznek színházi statisztikákat, akiket boer és angol katonáknak öltöztetnek fel. Aztán oda-külön sánczokat is lehet ásni, meg folyók is vannak, amelyeket ki lehet nevezni Moddernek és Tugelának. Szóval hamisítatlan harctéri képeket lehet beadni ilyen módon Páris könnyen-hívó népének.

Szemrehányás. Ur (a koldushoz): Öt krajczárnál többet nem adhatok, magamnak is kevés a keresetem.

Koldus: Hát ne legyen lusta! Dolgozzék többet!

A szines papiros mint játék. A szerpentin csaknem egyidős a konfettivel s igazán a nyolczvanas évek második felében kezdett ez a két multság föllendülni. A szerpentin keletkezését annak a szalagtekercsnek köszönheti, amely a Morse-távírnál a jelek fölvetésére szolgál. Ezek a szalagok fantasztikus színekben farsangi multságok alkalmával díszül szolgálnak. Már 1868-ban egy farsangi multság alkalmával a párisi Rue Rivoli egy balkonnjáról ilyen szines szalagokat dobtak a nép közé, a mely ezt a szokatlan multságot nagy örömmel fogadta ugyan, de az új ötlet akkor még nem vált divattá. A szerpentinkészítéshez egészen külön gépeket használnak már. Ezek százötven darabot állíthatnak elő egy óra alatt. A szerpentinezés a nyolczvanas évek második felében kezdett igazán fellendülni. Egy alkalommal a párisi konfettizésnek jelentékeny szerep jutott a közegészségi munkálatoknál. Ugyanis a város sok helyéről az a panasz hangzott, hogy a vízzel való ellátás igen hiányos, a víz sokáig időzik a csövekben, mert sokszor tizenhat-husz óráig is kell egyes helyeken várni, míg a friss víz rendelkezési helyére eljut. Ezt a körülményt igen veszedelmesnek találták a közegészségre, s a helyzetet javítani iparkodtak. Ekkor Launay mérnök arra a gondolatra jutott, hogy miután ugyis farsang van, a konfettit igen szépen lehet felhasználni a párisi csatornázás jó hírének a megmentésére. Csak arra kellene ügyelni, hogy a boulevard lesöpése után mennyi idő kell a konfettinek, hogy a vízvezetési csöveken keresztül az öntözött termőföldekre érjen. Az utcák söpése a farsangi nap után reggeli három órakor kezdődött és az első konfetti áram délelőtt tizenegy órakor jelent meg az achéri termőföldön. Ezzel a kísérlettel fényesen be volt bizonyítva, hogy a panaszokodóknak nem volt igazuk, s hogy a víz felényi ideig sem időzik a csövekben, mint ahogy a panaszosok állítják.

Keleti világ. Ez jellemzi most az amerikai szezon. A társaság a Keletért rajong. Nemrég egy newyorki milliomosnál vendéglátás volt, s a házigazda és testvére, a ki gyönyörű mályvaszínű toalettet viselt, egyiptomi szobában fogadta a látogatókat. Igazi török és arab szolgák hordták körül a frissítőket. Azután volt egy előadás csupa különlegességből. Föllépett egy kínai akrobata, egy hindu bűvész, a ki mindenféle csinyeket és fogásokat mutatott be. Egy hindu leány jelmezben táncot lejtett.

Háborus világ. A háborúk évkönyvei már elég változatos sorát gyűjtötték össze azoknak a leleményeknek, amelyekkel kelepcebe jutott emberek a rájuk bízott leveleket megmentik. A dél-afrikai háboruban egy benszülött az eddigi fogásokon is túl tett. Egy angol katonára megbizta, hogy vigyen el egy levélkét Natálba. A benszülöttet elfogták a burok s azalatt, míg ezek vallatták, észrevétlenül az egyik orrlukába dugta az apróra összehajtogatott levelet, amikor pedig megszabadult, elvitte a címzettnek, A. N. Montgomery kapitánynak Natálba. A levél, amely Angolországba került s a Royal United Service Institution muzeumban közszemlére van téve, egy és egynegyed hüvelyk hosszú.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 16.

Annyi bizonyos, hogy Falb sem tud kritikussabb időt jósolni a mostaninál. Jóllehet az ő kritikuss napjai elmaradnak, míg mi ezeket átéljük.

A hideg és enyhe idő ily gyors váltakozása a ritkaságok közé tartozik.

Minden nap meghozza a maga ujdonságait. Ha tegnap tavaszi meleg volt, ma erős fagy van, holnap pedig esőre áll az idő. Ez az időjárás okozta, hogy a buza ára 10—15 fillérrel emelkedett, míg a tengeri továbbra is szilárd irányzatban keresett czikk.

A mai behozatal közepes volt. A hetivásáron mintegy 7—900 métermázsa buza és ugyanannyi tengeri került forgalomba.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 7.00—7.15.
Középmínőségű buza 6.90.
Tengeri 4.50—4.60.
Rozs névleges jegyzés 5.50.
Arpa névleges jegyzés 5.40.
Zab névleges jegyzés 4.30.
Az irányzat kellemesebb.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. márcz. 16-án tartott heti állatvásárról. —

A mai napon tartott temesvári országos vásár miatt csak 68 drb szarvasmarha és 42 drb gyengeborju jött a vásárra. A felhajtott 395 drb sertés közül csak 38 drb volt félhízott, a többi apró malacz és süldő, mely utóbbiak árában némi hanyatlás állott be.

A lóvásárra felhajtott 162 drb ló közül nagyobb mennyiséget vásárolt egy iparvállalat és egy budapesti cég.

A halpiacon nagy élénkség volt.

Árak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendű párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendű párja 340—460 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásőkör párja — koronáig. — Fejőstehen kis borjas 130—180 koronáig. Szopóborju levágásra darabja 20—32 koronáig. — Rugottborju drbja 46—84 koronáig. Juh párja — koronáig. Bárány párja 12—14 korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lóvásár: Remondaló drbja — koronáig. Hintósló párja — koronáig. — Igásló elsőrendű párja 460—500 koronáig. Igásló másodrendű párja 320—400 koronáig. — Parasztló párja 120—200 koronáig. Rossz ló (levágásra) drbja — koronáig. Elcsigázott ló párja — koronáig.

Sertésvásár: Hizott sertés klgrja 98 fillérig.

Félhízott sertés klgrja 92 fillérig. — Süldősertés párja 50—75 koronáig. Pecsényemalacz drbja 5.00—6.00 fillérig. Fiaskocza drbja 50—85 koronáig. Paraszthizlalású sertés — koronáig. Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfivásár: Hizottliba párja 10.40—12 koronáig. Soványliba párja 5.00—6.00 fillérig. Fiatalliba párja — koronáig. — Kappan párja 3.60—5.00 fillérig. — Idei csirke sütni való párja 2.80—3.00 fillérig. Idei csirke rántani való párja 2.40—3.00 fillérig. Gyöngycsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 4.00—6.00 fillérig. — Pulyka párja 10—14 koronáig. Tojás 9 drb 40 fillér.

Halpiacon: Eleven hal klgrja 2 kor. — fillérig. Vágott hal klgrja 2 kor. — fillérig. Jegelt halak klgrja 1—1.40 fillérig. Apróhalak klgrja 65 fillérig. Kecsege klgrja — fillérig.

A hetipiacz 11 órakor oszlott szét.

Mokra hegyközség f. hó 19-ikére hirdett közgyűlése az ugyan az nap tartandó megyebizottsági gyűlés miatt elhalasztatott f. hó 22-kére, délelőtt 9 órára. Az ülés tárgya: hegybíró választás.

Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1900. márczius 1-től 15-ig. Személyszállítás 1900. márczius 1-től 15-ig 16435 személy, bevétel 3152 korona 20 fillér, 1899. márczius 1-től 15-ig 16743 személy, bevétel 3201 korona 80 fillér, 1900. jan. 1-től márczius 15-ig 82461 személy, bevétel 17005 korona 40 fillér, 1899. jan. 1-től márczius 15-ig 82631 személy, bevétel 16701 korona 40 fillér. Teherszállítás 1900. márczius 1-től 15-ig 636000 klg., bevétel 782 korona 59 fillér 1899. márczius 1-től 15-ig 1250630 klg., bevétel 1218 korona 54 fillér, 1900. január 1-től márczius 17-ig 4464170 kilogramm, bevétel 4770 korona 18 fillér, 1899. január 1-től márczius 15-ig 6120400 klg., bevétel 6196 kor. 24 fillér.

Sudapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Sudapest, márczius 16.

Déltőzsde. A buzakínalat kielégítő, vételkedv élénk. Szilárd irányzat mellett 40,000 métermázsa került forgalomba, meghatározott árakon. Egyébb gabonaneműekben kevés forgalom. Időjárás derült.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.54—7.55
Buza októberre	7.79—7.80
Rozs áprilisra	6.32—6.33
Rozs októberre	6.54—6.55
Zab áprilisra	4.95—4.97
Tengeri májusra	5.27—5.28
Repcze augusztusra	12.60—12.75

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.56—7.57
Buza októberre	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.35—6.36
Rozs októberre	6.57—6.58
Zab áprilisra	4.95—4.96
Tengeri májusra	5.29—5.30
Repcze augusztusra	12.65—12.85

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	752.60
Magyar hitelrészvény	752.—
Leszámitóbank részvény	498.50
Rima-Murányi vasúti részvény	627.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	655.—
Közuti vasút	638.50
Városi villamos vasút részvény	342.50

S z e s z ü z l e t.

— Márczius 16. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót Száritott moslék 11 korona métermázsként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Márczius 16. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 92.—94.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 100.—102.— fillig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 100.—101.— fillig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 99.—100.— fillig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Közép páronként 220—280 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban — fillig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban — filig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felül sulyban — filig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 98.—99.— filig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 97.—98.— filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 95.—97.— filig.

Megjegyzés: A fent jegyzett áruk suly szerint és pedig a szokásszerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. — Szokásszerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám: Márczius hó 13-án volt készlet 28799 darab, márczius hó 14-én főlhajtott —197 darab, márczius hó 14-én elszállított —204 darab, márczius hó 15-én maradt készletben 28792 darab. Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. márczius 16.

Magyar aranyárjádék 40/0	97.—
Magyar koronajárjádék 40/0	93.70
Magyar arany 4 1/2 0/0	101.25
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99.75
Magyar keleti vasut	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.60
Magyar italmegváltási kötvény	98.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	164.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.75
Osztrák papírjárjádék	99.—
Osztrák járjádék ezüst	99.—
Osztrák járjádék arany	98.25
Koronajárjádék	99.20
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1785.—
Magyar hitelbank részevény	753.—
Osztrák hitelintézet részevény	752.80
Osztrák-magyar államvasut	654.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.29
Német birodalmi márka	118.40
London	242.90
Paris	96.35

REGENY-CSARNOK.

Egy orvos életéből.

— Vig regény. —

Írta: **Hevessi Jenő.**

[8]

(Folytatás.)

XII.

Meg van írva a bibliában, hogy a paradicsomot kigyóval teremté az isten.

Miért lenne hát a földi éden — vipera nélkül?

Mikor az ifjak szerelemittasan egymás keblén pihentek s gondolatuk a jövő boldogsággal foglalkozott, megjelent a derűs égen az első felhő.

Vagy talán inkább a derült égből lecsapódó haragos villám.

Dr. Kotyvasztó Balambér, Irma atyja.

Soha rosszabb időben nem jött még haza a derék orvos.

A látvány, amely szemei előtt feltárult, szinte megdermesztette ereiben a vért.

Pillanatokig tartott, míg teljesen magához tért.

Ekkor első dolga volt, hogy dühösen az asztalra dobja botját és kalapját.

Aztán szikrázó szemekkel a fiatal szerelmesek közé ugrott.

— Irma! kiáltotta dühtől reszkető hangon. Mit jelentsen ez?!

A leány nagy zavarában csupán annyit tudott mondani:

— Semmi, édes papa.

Kotyvasztó nagyot ütött öklével a mellette álló szék karfájára.

— No ez már mégis csak nagyszerű! Bejövök és a tulajdon szemeimmel látom, hogy egy tintanyalóval csokolózik és ő erre azt mondja, hogy semmi! Kisasszony, ön előtt az semmi, ha egy idegen férfi itt agyba-főbe csokolja?

Irma kérlelni kezdte atyját.

— De édes papa . . .

— Te szerencsétlen leány! Még mentgetni akarod magadat, mikor tetten érlek? Talán bizony szabad egy tisztességes leánynak idegen férfiakkal csokolózni? Ezt különben egy zárdában tanult tizenhét éves leánynak már tudnia kellene!

— Igen ám, ha erre megtanítottak volna a szürke nénikék . . .

— És erre a kisasszonyt még tanítani kell?

— Hát persze. Másképp honnan tudjam, hogy mi illik és mi nem illik? Ti sem világsítottatok fel erről!

Az orvos feletet helyett hirtelen Ollósyhoz fordult, aki zavartan pödörgette sugár bajuszát.

— És ön, dicső szerkesztő uram, a hírszerzés helyett kalandok után szaladgál? Szerencsétlen fiatal ember! Mi vitte önt erre a vakmerő lépésre?

Ollósy hévvel felelt. Becsületére vált volna egy elsőrendű hősszerelmesnek is.

— Szerelmem! Forró szerelmem, a melyet attól a pillanattól érzek, mióta leányát először láttam a czukrászdában krémespítét enni. Azóta nincs sem éjjelem, sem nappalom. Gondolataim folyton és szüntelenül nála időznek. Ha egy napig nem hallottam hirt felőle, úgy éreztem magamat, mint egy sorsüldözött, kit isten sulyos csapásokkal sújtott.

Kotyvasztó türelmetlenül szakította félbe.

— Ejh, lárifári! Minden fiatalember így szokott áradozni, mint ön. En sem voltam külön.

— De én nem tudok nélküle élni. En örültül szeretem Irmát és érzem, meghalnék nélküle, ha nem lenne az enyém.

— Mesebeszéd! Közönség s frázis. A fiatalember szive elég erős ahhoz, hogy elviseljen egy olyan „borzasztó“ fájdalmat, a mit a kikosarazás okoz. Legyen nyugodt, barátom, ön nem fog meghalni leányom nélkül.

— De én érzem . . .

— Semmit sem érez. Azt hiszi, hogy az én feleségem az első ideálom volt? Szó sincs róla! Vagy az ötödik. En is azt hittem az első kikosarazás után, hogy sápkórba esem. No hát nézzen rám. Ugy-e élek és virulok? Ön is bizonyára élve marad — és a másik hölgy után veti ki a hálóját.

— Azt nem teszem.

— Oh! ismerem én már jól a fiatalembereket „örült“ szerelmét, a mely nem más, mint hamis illúzió-keltés, egy beteges agy ostoba képzelődése. Szappanbuborék, a mely rövid idő múlva szétpattan és nem marad más hátra, mint a mult gyorsan tűnő emléke.

Ollósy szinte kétségbeesve kiáltotta:

— De hát ön már el sem tud képzelni egy olyan férfit, aki igazán, lelke egész hevével szeret? A kinek szerelme nem illő szappanbuborék, hanem örökké tartó érzelem?

— Nem, én lehetetlennek tartom, hogy létezzék olyan fiatalember a világon, aki csupán egyet szeretett életében.

— És én mégis azt mondom önnek, hogy igenis létezik még ifju, aki nem olyan, mint a lepke, a mely virágról-virágra száll és mikor jóllakott a mézzel, tovább áll. Hanem aki hiven kitar szerelme tárgyánál.

Az orvos gunyosan kérdezte:

— És ha nem csalódom, ön az a csodálatraméltó férfiú?!

Ollósy szinte megnőtt egy fejjel, mikor azt mondta:

— Igen, én vagyok.

— Ugy engedje meg, hogy megbámuljam. Azzal mosolygó arczzal körülsétálta a kipirult arcú férfit. Majd gunyosan folytatta:

— Ön egy valóságos unikum. Figyelmeztetni fogom a nemzeti muzeum igazgatóját az ön becses személyére. Az ön földi maradványai spirituszba valók, nem a férgek marta-lékául. Hadd bámulják meg önt a késő utódok, mint egy páratlan hü szerelmezt.

— Hiába gunyol ön uram. Irma leánya az ellenkezők daczára is nőmmé lesz!

Itt már Irma is szükségesen tartotta a közbeszólást. Kérlelni kezdte atyját.

— De édes papa! . . . Mikor én annyira szeretem Ollósy urat!

— Ezer millió csepp morfium! Talán bizony a szokés részleteit is megbeszélte?

— De édes papa!

— Meggondoltad-e jól azt a lépést, a melyet tenni szándékozol?

— Tőviről-hegyire.

— Leány! Tudod-e, hogy a házasság nagyon komoly dolog?

— Igen, tudom. De örökké leánynak maradni, még komolyabb dolog.

Kotyvasztó arca egy pillanatra felderült.

Belátta, hogy a leánynak igaza van. Vén leánynak maradni nem valami kellemes dolog. De azért szigoruan folytatta:

— Az mindegy!

— De nekem nem mindegy!

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

Márczius 17. Szombat. Róm. kath. naptár: Gertrud. — Protestáns naptár: Gertrud. — Izraelita naptár: Sabbat, Czav. — Görög-keleti naptár (márczius 4.): Gerazim. — A nap két 5 óra 54 perczkor, nyugszik 5 óra 51 perczkor. — A hold két 7 óra 24 perczkor, nyugszik 5 óra 50 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 759.2 milliméter. délután 2 órakor 758.5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° — 4.0, délután 2 órakor C° + 5.0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 2, délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor többnyire borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsény-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereky-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Márczius 17. A Kölcsény-egyesület irodalmi estélye délután 4 1/2 órakor (Városháza.)

Márczius 18. A borosjenői takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Purim-bál Gurahonczon (Hungária-szálló. — Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városháza.) — A battonyai önszervező egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Magyarat hegyközség közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Márczius 19. Arad megye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor. — Az arad megyei szabadelvűpárt végrehajtó-bizottságának ülése déli 12 órakor (Millennium-külön terme.)

Márczius 21. Az arad megyei hitelegylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 11 órakor (Arad-csanádi takarékpénztár.)

Márczius 22. Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Mokra hegyközség közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Márczius 25. Koczalszki Raul hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Márczius 26. A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Márczius 28. Körállatorvosválasztás Ternován.

Márczius 31. Az aradi vízvezetéki művek részvénytársaság közgyűlése délután 4 órakor (Aradi első takarékpénztár.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv reg 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 152. sz.

Páros.

Szombaton, 1900. évi márczius hó 17-én:

Eszter.

Bibliai héber melodráma 3 felvonásban. Írta: Zöldi Márton. Zenéjét szerző Levithán Izrael után: Singer N. Hangszerelte: Müllér Ottó.

SZEMÉLYEK:

Ahasverus . . . László Gy.	Főpapa . . . Gáthi K.
Vásti királyné Ruzsinszki I.	Ahánioszté . . . Déri Jenő.
Hadassza . . . Rédei Szidi.	Minjamine . . . Pethes Imre.
Hámán . . . Mezei Péter.	Méres . . . Hegyessy Gy.
Margekáj . . . Bács Károly.	Kadmiel . . . Hajnal D.
Eszter, huga Szép Olga.	Karkás . . . Szarvassi J.

Kezdete 7 órakor.

1703—1900. k. h.

Hirdetmény.

Ámbár a sertésvész esetek Magyarország területén utóbbi időben lényegesen kevesebbek mindazonáltal épen a betegség tovaterjedésének megátlása céljából a nagyméltóságú földművelési magy. kir. miniszterium 4693/1900 sz. magas rendelete alapján felhívom a sertést tartó gazdákat, hogy a sertések megbetegedését, vagy elhullását a hatóságnál saját érdekükben jelentsek be, mert az képezi a betegség tovaterjedése megátlásának legsikeresebb módját, ha a betegség ellen szolgáló óvintézkedések akkor tételnek meg amikor a betegség még csak csirájában van.
Arad 1900 február 14.

Sarlot
főkapitány

5051—1899. tkvi sz.

Árverési

hirdetmény kivonat.

A borosjenői kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Taucz és vidéke önszegélyző egyesület, továbbá a Nagybuttyini takarékpénztár és elöllezési végrehajthatóknak, Bulzán Juon kujedi lakos végrehajthatást szenvedő elleni 64 frt és 70 frt tőkekövetelés és járul. iránti végrehajthatási ügyében az árverést elrendelte, minnek folytán az aradi kir. törvényszék és a borosjenői kir. járásbiróság kerületében fekvő és a kujedi községi 314 sz. tkvben A. I. 657, 658.) 945 és 1099. hrzi számú beltelkes ház és egy negyed föld 223 frtban megállapított kikiáltási árban az 1900. évi április hó 12. napján d. e. 12 órakor nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.

1. Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tételik az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánok tartoznak az ingatlan becsarának 10%-át, vagyis 22 frt 30 kr., készpénzben vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezésénél kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6%-os kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-ikán 39425. igazságügyminiszteri sz. alatt kelt rendeletében előírt módon a buttyini m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbiróság telekkönyvi hatóságánál és Kujeden Borossebes és Buttyinba községek előljárogóságainál megtekinthetők.

Borosjenőn, a kir. járásbiróság tkvi hatósága 1899. évi szeptember hó 13-ik napján.

1057 Bittó, kir. járásbíró.

Aradi vízvezetéki művek részvénytársasága.

Meghívás.

Az aradi vízvezetéki művek részv.-társasága

folyó 1900. évi márczius hó 31-én d. u. 4 órakor

Aradon, az Aradi első takarékpénztár dísztermében tartandó

IV. évi rendes közgyűlésre,

t. részvényeseit ezennel meghívja az alapszabályok 18. §-ára való figyelmeztetéssel: A részvények a közgyűlés napját 3 nappal megelőzőleg a következő intézeteknél helyezhetők letétbe:

Aradon: A részvénytársaság pénztáránál;

Budapestben: A budapesti bankkegyesület részvénytársaságnál (Fürdő-utca 3.)

Londonban: Lloyd's Bank Lim. d.-nél (72. Lombard Street.)

N A P I R E N D I

1. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítése végett.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentésének felolvasása és evvel kapcsolatban határozathozatal az 1899. évi mérleg megállapítása, a nyereség hovatfordítása és felmentés iránt.

3. 51 darab részvény kisorsolása és kifizetésének határideje iránti határozat.

4. Az igazgatók és felügyelő-bizottság évi díjazásának megállapítása.

5. Az alapszabályok 30. és 36. §§-ainak módosítása iránti indítvány.

6. Netáni indítványok tárgyalása.

Arad, 1900. márczius 14-én.

Az igazgatóság.

Vagyon.

MÉRLEG-SZÁMLA 1899.

Téher.

	irt	kr.	irt	kr.		irt	kr.	irt	kr.
Leltár:					Részvénytőke 10000 drb.				
Épületek, gépek, csőhálózat és új beruházások	990627	31			részvény			1000000	
Iroda és műszaki berendezés	3550	99			(140 drb. kisorsolva)				
Vizmérők	24831	20			Értékcökkenések:				
Szerszám és anyag... ..	11580	20	1080589	70	Vizmérők	8072			
Értékek:					Irodai és műszaki berend.	161			
Készpénz és takarékbetétek	5347	93			Gépek, szerszámok és felszerelések... ..	4000		12233	
Váltó tárcza... ..	1000				Átmeneti tételek:				
Óvadékok	2275	23	8623	16	Adó tartalék... ..	2300			
Adósok:					Sorsolási alap (51 drb.)	6120			
Arad sz. kir. város községe óvadékért ...			20000		Kétes követelések	2800			
Berendezések és összeköttetésekért... ..	10707				Elszámolatlan házi berendezések	6550		17770	
Vízfogyasztók	9090	42			Tartozások:				
Bizományi árukészlet ...	6550				Folyó számlában				
Különfélék	964	41	27311	83	Óvadékért			20000	
Átmeneti tétel, óvadékok utáni kamatok			20975		Anyag, vízmérőkért stb.			6352	70
					Tiszta nyereség:				
					Áthozat az előző évekről	2422	68		
					1899. évre	27956	06	30878	74
			1086734	44				1086734	44

Arad, 1899. december 31.

Hajek Rezső, s. k.
vezérigazgató.

Weisz Lajos, s. k.
főkönyvelő.

Varjassy József, s. k.
igazg. elnök.

Ottenberg Tivadar, s. k.
igazgató.

Dr. Schuster Henrik, s. k.
igazgató.

Dr. Mandl Vilmos, s. k.
igazgató.

Meyer F. John, s. k.
igazgató.

Jelen mérleget a fő- és mellékkönyvekkel, valamint leltárakkal összeegyeztettük és mindent helyesnek, rendben levőnek találtunk.

Révész Nándor, s. k.
fel. biz. tag.

Weil Arthur, s. k.
fel. biz. elnök.

Roser Jakab, s. k.
fel. biz. tag.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk jelenteni, hogy a lefolyt 1899. év folyamán az „Aradi vízvezetéki művek részvénytársasága“ ügyvitelét szigoruan ellenőriztük, a könyveket, azok miként vitelét és a pénztárt ismételt megvizsgáltuk és az alapul szolgáló okmányokkal összehasonlítottuk s meggyőződünk, miszerint minden tekintetben a legnagyobb rend uralkodik.

Az 1899-iki mérleget tételenként is bírálata alá vettük és a könyvbéli bejegyzésekkel és a vonatkozó okmányokkal egybe vetettük, a vagyon álladékokat a leltár alapján állapítottuk meg s mindent rendben levőnek találtunk.

Az előző évről a mérleg szerint áthozott 2422 frt 68 kr. = 484536 Koronával együtt a nyereséget 30378 frt 74 kr. = 6075748 Koronában állapítottuk

Tisztelettel Az „Aradi vízvezetéki művek részvénytársasága“ felügyelő-bizottsága:

Révész Nándor, s. k.
fel. biz. tag.

Weil Arthur, s. k.
fel. biz. elnök.

Roser Jakab, s. k.
fel. biz. tag.

meg, miért is jelenthetjük, hogy az 1899. december 31-ével záruló vagyon mérleg és „Veszteség és nyereség-számla“ mindenben a valóságos állapotnak megfelelnek s hogy azok összeállításánál a kereskedelmi törvény és az alapszabályok a törvény értelmében foganatosítva lettek.

A felügyelő-bizottság ennél fogva hozzájárul, hogy az előző évről áthozott 2422 frt 68 krral együtt 30378 frt 74 krrban = 6075748 Koronában kimutatott 1899-iki tiszta nyereség az igazgatóság évi jelentéséhez képest felosztassék és az igazgatóság jelentését és indítványait a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

Kérjük, hogy a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadni méltóztassék.

Arad, 1900. márczius hó 1-én.

Ügyes rézkovácsok

német nyelvismerettel, melyek a csőmunkálatokban jártasak, 6 hónapi időtartamra a Belgrádi cukorgyárban jövedelmező

foglalkozást kaphatnak.

Négy heti kielégítő munkálat után az utazási költségek visszatérítettek. — Ajánlatok a királyi szerbiai szab. Cukorgyárnak Belgrád-ba (Szerbia) czimzendők. 241

883—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a kérdzőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényben levő intézkedéseket tartalmazó 397. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 28-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

2512—1900.

Hirdetmény.

A vető és fűmagvakat vásároló közönséget értesítem, hogy az 1895. évi XLVI. t. cz. végrehajtása tárgyában kiadott 38286—96. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 8-ik §. értelmében a vető és fűmagvak árusításával foglalkozók a következők szigorú betartására vannak kötelezve.

Vető- és fűmagvak alatt értetnek az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező, vagy e célra máshonnan behozott kultúrnövények: általában kereskedelmi, ipar-, gyógy-, kerti- és takarmánynövények, valamint a fűvek magvai, úgyszintén az erdei magvak is, melyek termelés céljára iparszerűen forgalomba hozattak, illetve kínálnak vagy árultatnak.

A vető- és fűmagvak iparszerű forgalomba hozatala, illetve kinalása és árulása 10 kgr.-on felüli mennyiségekben a következő szabályok szerint történjék:

A vető- és fűmagvak csakis az eladó nevének, az illető mag fajának, illetve válfajának és származásának (ha ehhez valamely tulajdonság van kötve), valamint az illető mag tisztaságának (súly szerint) % -ban, úgyszintén csirázó képességének (szemek száma szerint) % -ban való határozott megjelölése mellett hozhatók forgalomba. Ha a mag válfaja vagy származása az eladó előtt ismeretlen, ezt különösen kijelenteni, illetve megjelölni tartozik.

A tisztaság és csirázó képesség % -számai külön-külön meghatározott számmal jelölendők; tehát pl. a tisztaság ekként 85—90% -nem jelölhető.

Ezeknek a megjelöléseknek az eladó részéről irásban meg nem rövidített szavakkal, a számjelek tisztán kiírva és pedig vagy az ajánlatban, kötleveiben vagy számlában, vagy esetleg külön értesítvényben, a kicsinybeni vagy közvetítő útján eladásoknál magán a zsákon (burkolaton) le nem törölhető vagy egy könnyen el nem távolítható módon kell megtörténni. A mennyiben ez nem magán a zsákon (burkolaton) történik, a zsákoknak az eladó nevének, vagy cégjegyén kívül még egy más oly jellel kell megjelölni, melynek alapján az árjegyzékben, ajánlatban, kötleveiben, illetve számlában vagy külön értesítvényben jelzett árú azonossága kétségtelenül megállapítható legyen.

A vető- és fűmagvak szállításánál, az erre használt zsákok (burkolatok) az eladó pecsétjével (ólomzár) zárandók le, ha csak erre illetékes állami magvizsgáló állomás részéről ólomzárva nem volnának.

Mindazokban az esetekben, melyekben vető- és fűmagvak magkereskedők részéről számla vagy más külön írásbeli értesítvény mellett szállítatnak, köteles az eladó magkereskedő az A. melléklet szerinti nyomtatvány*) egy példányát csatolni, melynek a szállított vető- vagy fűmag burkolatán alkalmazott jel, a mag fajának, illetve válfajának, származásának, valamint tisztasági és csirázóképességi % -ára vonatkozó köteles megjelölés kitévésére szolgáló rovatait az eladó kitöltheti.

Vető- és fűmagvaknak, mint „nyersárúnak“ termelők részéről magkereskedők részére történő eladásoknál és a magkereskedők egymásközötti forgalmában a jelen határozmányok — az illető magvak fajának, illetve válfajának, valamint eredetének vagy származásának megjelölésén kívül — nem kötelezők. (L. 6. §. 2. pontját).

Lóher- és luczerna-magvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, termesztés céljából forgalomba hozni tilos (1894. XII. t.-cz. 51. §.) úgyszintén az egyéb vetőmagvakat is, ha azok a mezőgazdaságra (növénytermelésre) káros gyomok magvait tartalmazzák.

A vető- és fűmagvaknak az eladó részéről kötelezően megjelölt és ezzel biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi % -ára való ellenőrző vizsgálatoknál egy a tisztaságban, mind a csirázóképességben külön-külön mutatkozó 5%-nyi hiány meg van engedve. Ha pedig a vizsgálat esetleg a tisztaságnál a fenténél nagyobb hiányt, a csirázóképességénél ellenben a biztosítottnál magasabb % -ot talál, vagy megfordítva, ezen esetekben a biztosított legkisebb tisztasági és csirázóképességi % -ok számainak 100-zal osztandó szorzatával szemben, a vizsgálat által talált két számadat ugyan e számtani eredménye a fűmagvaknál 10%-nyi, a többi vetőmagvaknál pedig 5%-nyi hiányt mutathat.

Figyelmeztetem tehát a közönséget, hogy vető vagy fűmagvak vételénél óvatosan járjon el s hogy a kereskedőtől az illető mag fajának, illetve válfajának származásának valamint a mag tisztaságának úgyszintén csirázó képességének % -ban való határozott megjelöléséről és mindezekért a szavatosság elvállalását követelni jogosítva van.

Arad, 1900. február 15.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

*) A magvizsgáló állomásokról szerzendő be.

Husvételi ajándékok kiállítása.

PASCHEK OTTOKÁR utóda
chocoládé és czukorka gyárában
Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (az udvarban.)

Igen diszes, ritka szép kivitelű husvételi ajándékokra alkalmas számos áru, u. m. husvételi tojás 1/2 fillértől 6 koronáig, chocoládé nyulak, különböző állatok, kosarak, stb. stb. legjutányosabb árakban kaphatók.

A megtekintés vásárlásra nem kötelező!

Minél számosabb látogatást kérve, maradtam kiváló tisztelettel

PASCHEK OTTOKÁR
utóda.

Vidéki megrendelések pontosan utánvét mellett eszközöltetnek.

241—1900. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az m.-radnai kir. bíróság mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy kir. kincstár végrehajtónak Pajusán Gyermán grossi végrehajtást szenvedő elleni 61 frt 56 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a m. kir. járásbíró-ság területén lévő, Gross községben fekvő, a grossi 9. sz. tkvben A I. 1—8. sor (17. 18.) beltelkes házra, 495, 505, (841. 842.) 856, 888. 892, és 1214. hrsz. külsőségre 335 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi május hó 18-ik napján d. e. II óraker Gross községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 33 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

M.-Radnán, 1900. évi január hó 30. napján.

A kir. bíróság, mint telek-könyvi hatóság.

Dr. Embey
kir. aljbíró.

1079

14449—1900. ad.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Budapest keleti pályaudvaron levő gyorsáraktár-

nak postai kezelő épületté való átalakítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, a magy. kir. államvasutak igazgatósága magasépítményi ügyosztályában (VI. Teréz-körut 56. sz. III. em. 14. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi márczius hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz-körut 56. sz. II. em. 10. sz.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be

„Ajánlat a Budapest keleti pályaudvaron levő gyorsáraktár átalakítására.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi márczius hó 19-én déli 12 óráig 4300 azaz négyezerháromszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak főpénztáránál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1900. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.